HUNGRIA

1000 anos de Cristianismo

HUGO BAGGIO

A Hungria acaba de encerrar as festividades do milenário de sua conversão ao cristianismo. Mil anos faz que a fé católica foi ali plantada e mil anos faz que ali floresceu, como sementе em terreno fértil lançada. Desde seu primeiro rei católico Santo Estêvão uma série de santos personagens ilustraram as páginas da história húngara e da história da Igreja. Muitos figuram na lista dos santos. A fé e o patriotismo, na nação húngara, marcharam sempre lado a lado. Basta lembrarmos, em nossos dias, a gloriosa figura do Cardeal Mindszenty, um símbolo vivo da fé: se opôs e se opõe às doutrinas materialistas que imperam em sua pátria; símbolo de patriotismo: fôrça alguma foi capaz de o arrancar do solo de sua querida Hungria. Preferia a prisão em sua terra, à liberdade em terra estranha. E êle é um entre a multidão dos húngaros!

Sôbre a Hungria abateram-se já provas dolorosíssimas. Hoje ainda, curte um Calvário amargo. Aquela fé que ergueu igrejas, catedrais e mosteiros. Aquela cultura que ilustrou a inteligência e divulgou os grandes pensamentos. Aquela liberdade que permitia ao povo a expansão de todo seu fervor... Tudo isso é hoje chorado, porque um inimigo brutal um dia entrou em sua capital e com a fôrça das armas fez silenciar a fôrça do ideal. Muito sangue já viu a heróica nação correr de seus generosos filhos. Muita lágrima já verteu os campos queimados pela guerra e sôbre as ruínas de seu patrimônio sepultado nos escombros dos bombardeios. Sobretudo chora sôbre a morte de seu grande sonho, afogado em sangue e fogo, em 1956, quando os 200.000 soldados russos, com 2.500 tanques, entraram covardemente em sua capital, desfilando sôbre corpos de heróis...

Mas o sonho não morreu. No centro de Budapeste está o santo rei Estêvão montado em seu cavalo, numa atitude de vitória, enquanto as torres da catedral lhe fazem fundo. É o símbolo, que certamente infunde na alma húngara a esperançosa certeza de que naquela terra a fé não morreu. A cruz de três hastes bordada na bandeira húngara voltará a tremular ao vento da liberdade e dos peitos húngaros brotará novamente o cântico da fé. Porque, se sangue de cristãos é semente de novos cristãos, que messe abundante não nascerá em terra regada por tanto sangue?

Nós cremos: haverá um amanhã para o povo húngaro. Sua história será reescrita com a mesma fé que Estêvão, há mil anos, ali deixou e que as sucessivas gerações beberam e legaram aos seus descendentes.

Aspectos da imigração e colonização polonesa no Brasil e no R. G. do Sul

Engº Edmundo Gardolinski

(continuação)

Este período, ficou sendo conhecido na Polônia sob o nome de "febre brasileira" (goraczka brazylyjska), quando o elemento étnico polonês desempenhou um papel de grande importância, como ainda veremos, nos capítulos seguintes.

A corrida imigratória foi desenfreada por iniciativa do próprio Governo Brasileiro, que através de seus agentes, iniciou uma formidável campanha de propaganda, incluindo vantagens e promessas mirabolantes. E os resultados não se fizeram esperar a tão tentadores cinvites.

POLÍTICA IMIGRATÓRIA BRASILEIRA

Segundo o jovem historiador paranaense, Prof. Ruy C. Wachowicz, "nos fins da década de 1880, encaminhava-se o Brasil para a abolição da escravidão africana em seu território. Afligiam-se os grandes proprietários de fazendas de café com o espectro da falta de mão-de-obra em suas fazendas. Sendo esse o principal produto da economia nacional, grandes seriam os reflexos negativos de tal medida. A política imigratória, então adotada pelo Brasil, possuia dois objetivos básicos:

1 — Criar núcleos coloniais, principalmente nos Estados meridionais (Paraná, Santa Catarina e Rio Grande do Sul), a fim de organizar sólidos núcleos de produção agrária de subsistência.

2 — Obter numerosa mão-de-obra para as fazendas de café, notadamente para as de São Paulo.

Tal situação levou o governo do Rio de Janeiro a adotar uma política mais agressiva no tocante ao recrutamento de mão-de-obra imigratória na Europa. Embora inúmeros fossem os núcleos coloniais já organizados por imigrantes em diversas províncias imperiais, seu afluxo até então pode ser considerado modesto. A nova política visava criar centenas de novas colônias espalhadas pelo Brasil e satisfazer os grandes produtores de café, fornecendo-lhes a tão necessária mão-de-obra para suas fazendas. Para tanto, o Governo Brasileiro assinou contratos com várias companhias de navegação oceânica, no sentido do pagamento "per capita" dos imigrantes desembarcados no Brasil. A taxa paga pelo Governo Brasileiro variava de adulto para criança. Para facilitar mais ainda o recrutamento do colono na Europa, o Governo Brasileiro comprometeu-se a pagar a passagem transoceânica para quem quisesse vir radicar-se no Brasil. Tal ônus, arcado pelo Governo Brasileiro, foi empregado pela primeira vez na chamada grande imigração, que compreende o período referente ao século XIX até a Primeira Grande Guerra. Até então, a passagem do imigrante que aportava ao Brasil era paga por êle mesmo, fator este que, por um lado, diminuia o número dos que escolhiam o Brasil para se radicarem, e, por outro lado, selecionava-os econômicamente, pois, nem todos os que desejavam emigrar podiam arcar com as despesas do transporte de sua família para a América.

Eliminado esse obstáculo econômico pelo Governo Brasileiro, o afluxo de imigrantes aumentou sensivelmente. As agências de navegação contratadas tinham o capital, empatado na viagem, restituido pelo Governo com o lucro correspondente, no prazo máximo de vinte dias após o desembarque dos imigrantes na Ilha das Flores, situada na Baía da Guanabara, onde se localizava a hospedaria, que funcionara outrora como receptora dos escravos vindos da África".

A propaganda feita através de agências e escritórios de recrutamento, desenvolvida por propagandistas de toda sorte, inclusive por sacerdotes poloneses, "não tardou em cair em excessos lamentáveis, explorando eficientemente a psicologia do camponês. O Brasil passou a ser apresentado como continuação do paraíso bíblico, terra onde correriam leite e mel".

Os agentes serviram-se dos mais absurdos argumentos para atrair os imigrantes, utilizando-se, inclusive, de uma carta do Visconde de Taunay, endereçada em 1895 aos padres Gorowski e Przetarski, onde dizia "in fine":

"Narrem aos imigrantes daqui o que é o Brasil, as garantias que cercam quantos se acolhem à sua proteção e o futuro que os espera. Instem para que venham, sendo caso de se organizarem coletas, a fim de ajudar eficazmente o filantrópico movimento. Escrevam todos aos malaventurados de lá, que aqui há uma NOVA POLÔNIA, em que habitam a felicidade e a segurança, contrapostas às desgraças e incertezas da VELHA POLÔNIA".

"A grande agitação que tal propaganda causou nos territórios poloneses ativou de forma inusitada a saída de camponeses para o Brasil". Este movimento, dada a rapidez com que se propagou, foi cognominado de "febre brasileira". Dizia-se, inclusive, que a Virgem Maria, Rainha e Padroeira da Polônia, havia destinado terras no Sul do Brasil para que fossem distribuídas aos poloneses por intermédio do Papa... e do próprio Imperador.

Vemos, pois, que foram feitas promessas mirabolantes aos camponeses, com a finalidade de atraí-los de qualquer modo para os trabalhos do campo, da agricultura em geral. Não se tratava, portanto, de fugir da guerra e buscar aventuras, como já dissemos.

(continua)

3 de setembro: Orações pela Patria

São Paulo — CIC — Estão sendo intensificados os preparativos para o dia 3 de setembro, que deverá ser em todo o Brasil, por iniciativa da Igreja, o grande Dia de Orações pela Pátria, no Sesquicentenário da Independência. Todos os Bispos do Brasil estão sendo convidados para a Solene Concelebração Eucarística às 9,00 horas, no Parque do Ipiranga, em São Paulo. Simultâneamente as Dioceses, Paróquias e Comunidades serão convidadas a promoverem celebrações e preces especiais, no mesmo dia, pelo verdadeiro bem da Pátria e pela fraternidade de seus filhos.

Esporte em Revista

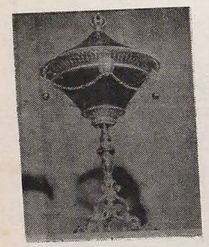

TAÇA INDEPENDÊNCIA — França x África 2x0; Colombia x Concacaf 4x3; Iugoslavia x Venezuela 10x0; Paraguai x Peru 1x0; Chile x Equador 2x1; Portugal x Irã 3x0; França x Colombia 3x2; Iugoslavia x Bolivia 1x1; Argentina x Concacaf 7x0; Portugal x Chile 4x1; Irlanda x Equador 3x2; Peru x Venezuela 1x0.

ENCONTROS AMISTOSOS — Seleção do Brasil x Hamburger (Alemanha) 2x0; Seleção Olímpica do Brasil x Hamburger 4x1; Seleção Principal do Brasil x Seleção Gaúcha 3x3; Coritiba x Fernerbach (Turquia) 2x0; Coritiba x Turquia 1x1; Coritiba x Portuguesa 0x0; Palmeiras x Milan 1x0; Seleção de Marrocos x Palmeira 1x0; Santos x Coventre City (Inglaterra) 2x2; Santos x Campeão da Australia 2x2; Corinthians x Sloboda (Iugoslavia) 2x2; Uruguai x Noruega 1x0.

TAÇA DA EUROPA — Semi-finais — URSS x Hungria 1x0; Alemanha x Bélgica 2x1. Final — Alemanha x União Soviética 3x0. Com esta vitória a Alemanha ganhou a referida Taça.

CAMPEONATO DA POLÔNIA — Wisla x Zaglebie 1x1; Stal x Polonia 1x0; Stal x Rzeszów Szombierki 5x0; Górnik x Sosnowiec 3x0; Leg'a x Gwardia 2x0; Pogon x Ruch 1x0; Odra x LKS 3x2.

Planos de ação do Governo do Paraná

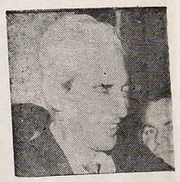

O governador Pedro Viriato Parigot de Souza aprovou e apresentou às classes empresariais do Paraná, no começo da semana, o seu plano de govêrno, que apresenta uma análise lucinta de economia estadual e destaca a importância da agro-indústria para o desenvolvimento do Paraná. O documento, "Diagnóstico e Diretrizes de Ação" — o primeiro que se faz globalmente no Estado, servirá como indicativo à iniciativa privada das intenções do Governo — e o governador fez questão de realçar — e destina-se ao amplo debate entre os setores representativos da opinião pública. A preocupação, segundo o prof. Parigot de Souza, foi "fugir ao detalhamento sem valor prático", com o engajamento do Paraná no PND, através de um plano que englobasse as diretrizes e definições políticas do atual governo em relação à conjuntura do Estado.

Para que o Paraná "participe do esforço brasileiro para o ingresso do Brasil no rol dos países desenvolvidos, no espaço de uma geração", precisará, como quer o governador, mobilizar todas suas forças vivas. O diagnóstico mostra, por exemplo, que o crescimento demográfico fez com que a renda per capita não evoluisse satisfatòriamente, e que ficou reduzido o papel do grande fator de aceleramento da economia paranaense: o café. A urbanização acelerada, de outro lado, obrigou os governos a mobilizarem recursos para programas infraestruturais de serviços essenciais às populações.

DESAFIO

— É um desafio em termos de futuro. A população paranaense, mesmo reduzido o fluxo migratório, crescerá nos próximos anos em índices superiores ao nacional; os níveis de urbanização continuarão a se acelerar. Se o Paraná não aceitar o desafio do desenvolvimento perderá sua posição relativa em face de suas taxas de crescimento populacional, com a renda per capita distanciando-se da média brasileira — diz o Governador Parigot de Souza, acrescentando: "Há necessidade de crescer, crescer muito e rapidamente. Este é um desafio que o Paraná precisa aceitar. E pode aceitá-lo com tranquilidade, pois conta com um aliado poderoso, o Governo Federal, hoje com o Plano Nacional do Desenvolvimento. E acima de tudo, o povo do Paraná enfrentará e vencerá mais este desafio, como tantos no passado".

A estrutura econômica do Paraná é eminentemente agrícola, com 43,6% da renda gerada pelo setor primário, diferindo substancialmente da estrutura econômica do país. Os níveis de saneamento básico mostram que o Paraná está bem abaixo dos níveis nacionais, com apenas 25,8% da população urbana bem abastecida de água e 10% de esgotos.

No período 60/68, o Paraná contribuiu, em média, com 6,15% da renda bruta interna real do país. A evolução da renda per capita, comparada com a brasileira e da Região Sul e seus Estados, mostra que a menor taxa de expansão é a paranaense, situando-se abaixo das médias nacional e regional, em vista da elevada taxa de expansão demográfica da década anterior.

O aumento da população urbana passou de 25% em 1950 para 26% em 1970, revelando a necessidade de grandes inversões de capital social básico para o atendimento dessas populações. Serão necessários 80 mil novos empregos por ano, em média, principalmente nos setores secundário e terciário da economia. Prevê-se, mais, a existência de 3,4 milhões de menores de 15 anos residentes no Estado em 1974, exigindo grandes inversões de capital social básico.

Os desequilíbrios regionais no Estado são patentes, em vista da ocupação espontânea do território, em alguns casos anárquica. Certas regiões, como o Vale da Ribeira, correm o risco de ficarem marginalizadas, caso o Governo não estimule seu progresso.

Com a ocupação do território, não há mais como expandir a fronteira agrícola. O caso agora é melhorar o nível de produtividade e introduzir novas culturas. Outro problema a ser enfrentado pela economia paranaense, a curto prazo, é a virtual extinção das reservas florestais de araucária.

O setor industrial brasileiro vem aumentando sensivelmente os índices de participação relativa no PIB do país, porém o percentual da indústria paranaense não acompanha a relação desse crescimento. A perspectiva nacional é de um crescimento de 10% ao ano no período 70/74, que dificilmente poderá ser acompanhado pela indústria paranaense no mesmo período.

Já o setor terciário tem alta ponderação na formação da renda interna paranaense, crescendo a 35,5% em 1969 para 46,4% em 1968. Há necessidade de desenvolvimento de atividades paralelas àquelas voltadas para exportação.

(continua)

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONÊS DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 28 CZERWCA (junho) — 1972 — Nr 3276 — (26/72)

Prezydent Allende kunktatorem

Kunktatorem nazywamy człowieka, który odkłada ważne decyzje na później, obawiając się, że rozwiązanie trudnej sprawy aktualnie może być niebezpieczne. Tak właśnie czyni prezydent Chile — Allende wobec kryzysu ekonomicznego i politycznego w kraju. Wprawdzie Allende zaprowadził zmianę gabinetu, lecz nowi ministrowie pochodzą z lewicy.

Pierwszą trudnością Allendego jest pytanie, jak przeszkodzić prawicy, by jej projekt poprawki Konstytucji odnoszący się do legalizacji procesu socjalizacji poszedł pod głosowanie w parlamencie. Wiadomą jest bowiem rzeczą, że wobec większości prawicy w parlamencie i senacie — projekt ten zostałby zatwierdzony, czego nie chce Allende. Woli on czekać na korzystniejszą sposobność.

Nie można zapominać, że chrześcijańska demokracja udzieliła już raz poparcia dla rządów Allende wzamian za tzw. statut gwarancji, który znowuż Allende naruszył już kilka razy. Odkładając na później projekt poprawki Konstytucji, Allende spodziewa się poróżnić prawicę, czyli chrześcijańską demokrację, partię narodową i liberalno-konserwatywną.

Inną taktyką kunktatorską prezydenta Chile jest, by partia komunistyczna mogła wziąć w swe ręce kierownictwo życia ekonomicznego w Chile, jest wprowadzenie korupcji do przedsiębiorstw prywatnych, grożąc ciągle znacjonalizowaniem tychże. Dotąd Allende przejął na rzecz państwa kilka wielkich firm zagranicznych, zwłaszcza amerykańskich.

Tymczasem sytuacja ekonomiczna Chile jest ciężka. Taksa inflacyjna w ciągu 5 miesięcy zwiększyła się do 25 procent. W drugim półroczu przewiduje się wielki brak żywności, którą trzeba będzie importować za cenne dewizy. Tych ostatnich Chile posiada w sumie miliona dolarów. A co ważniejsze, w ostatnich wyborach municypalnych prawica zdobyła większość wśród studentów oraz wśród robotników pracujących w przemyśle.

Demokrata McGovern zwycięża

Zwycięska kampania wyborcza McGovern — kandydata partii demokratycznej na prezydenta USA uwieńczona została nowym sukcesem podczas prawyborów przeprowadzonych ostatnio w stanie nowojorskim, w którym MacGovern otrzymał głosy 220 delegatów na 270 istniejących. Nie ulega więc wątpliwości, że kandydat ten ma wszelkie dane, by na narodowej konwencji partyjnej w Miami wyznaczonej na 10 lipca uznany został oficjalnie jako kandydat demokratów.

McGovern stawi się na tę konwencję mając za sobą głosy 1.304 delegatów demokratycznej partii, gdy wszystkich delegatów jest 1.509. Jedynie jakiś nadzwyczajny wypadek może wyrwać mu zwycięstwo z rąk. Trzeba bowiem się liczyć z tym, że inni kandydaci demokratyczni jak Humprey, Muskie czy nawet Wallace użyją wszelkich środków, by pozyskać delegatów na konwencji w Miami. To jednakowoż nie stanie na przeszkodzie kandydaturze McGovern'a, który w swej kampanii wyborczej przedstawił następujący program: natychmiastowe zakończenie wojny w Południowym Wietnamie; reformę systemu płacenia podatków, które dotąd faworyzowały ludzi bogatych; jego hasłem jest: "prawda, sprawiedliwość i ludzkość".

Ten program McGovern'a otrzymał poparcie w jego kampanii w różnych stanach, głównie północnych, a także w Nowym Jorku, gdzie żyją najliczniejsze grupy etniczne, tj. Irlandczycy, Murzyni i Żydzi. By pozyskać tych ostatnich, McGovern oświadczył, że USA walczyć będą u boku Izraela, gdyby to państwo najechane zostało przez Związek Sowiecki.

Olimpiada w Monachium

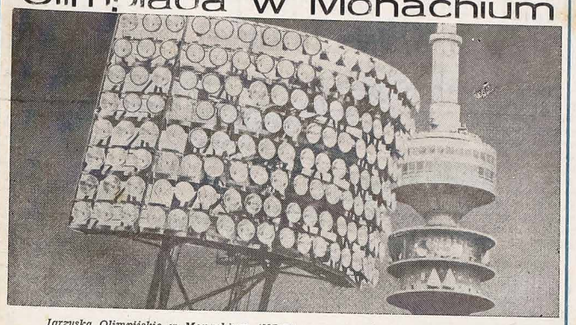

Igrzyska Olimpijskie w Monachium (NRF) rozpoczną się dnia 20 sierpnia. Zgromadzą one ponad 9 tys. zawodników, 4 tys. dziennikarzy oraz 3 tys. kierowników kilkudziesięciu delegacji. Codziennie trzeba będzie dostarczyć zawodnikom mieszkającym w wiosce olimpijskiej 90 ton żywności. Na zdjęciu olbrzymia wieża świetlna dzięki której będzie można rozgrywać niektóre konkurencje sportowe w godzinach nocnych.

Protest przeciw Francji

W najbliższych dniach Francja ma przeprowadzić nową próbę z wybuchem bomby atomowej na Południowym Pacyfiku (na wyspie koralowej Mururoa). Wiadomość o tej próbie wywołała ostre protesty ze strony Australii, Nowej Zelandii, Peru, Ekwadoru i Chile, których ludność narażona będzie na wdychanie pyłu atomowego tak niebezpiecznego dla zdrowia. Peru i Ekwador zagroziły Francji zerwaniem stosunków dyplomatycznych.

Francja tłumaczy się, że powzięła jak największe środki ostrożności, by wybuch bomby na Pacyfiku był jak najmniej szkodliwy dla mieszkańców państw sąsiadujących z atolem Mururoa. Na swą obronę rząd francuski przypomniał, że w poprzednich doświadczeniach zaprosił rzeczoznawców różnych państw, by na miejscs przekonali się o skutkach wybuchu francuskiej bomby. Rzeczoznawcy ci zgodnie przyznali, że radioaktywnść po wybuchach była minimalna.

Wiadomą jest rzeczą, że próby atomowe przeprowadzane na powierzchni ziemi zostały zabronione podczas porozumienia podpisanego przez USA, ZSRR i inne państwa. Traktatu tego nie podpisały jednak Francja i Chiny komunistyczne. Protesty przeciw francuskiej próbie atomowej wzrosły obecnie do wielkich rozmiar, ponieważ odbyła się niedawno w Szwecji konferencja członków ONZ na temat zanieczyszczenia powietrza. Zagadnienie to stanowi dzisiaj wielki i trudny problem do rozwiązania.

Na konferencji tej stwierdzono jednozgodnie, że "Ziemia jest wspólnym bogactwem wszystkich narodów niezależnie od ich ideologii, systemów, ras czy klas"! Tymczasem Francja jakby na złość wszystkim chce nadal robić próby z bombą atomową. Tym się tłumaczy, dlaczego postanow i e n i e Francji wywołało ogólną falę oburzenia w świecie.

Rośnie zagraniczny handel Brazylii

W ciągu 5 pierwszych miesięcy roku bieżącego eksport brazylijskich towarów za granicę wyniósł bilion i 419 mln. dolarów, czyli, że wzrósł o 43,9% w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. Wzrost ten napawa optymizmem władze federalne, zwłaszcza, że dotychczasowy eksport kawy osiągnął 7,6 miliona worków. Aktualna zaś cena kawy jest bez porównania wyższa od ceny 1971 roku.

Jakkolwiek powątpiewać należy, by wzrost eksportu kawy utrzymał się na wyżej wspomnianym poziomie, to jednak wzrost innych produktów wysyłanych za granicę na pewno nie ulegnie zmianie, zważając, że eksport innych produktów brazylijskich (poza kawą) zwiększył się o 44,1%, jak np. cukru. Jeśli chodzi o manufakturę, eksport jej musi przewyższyć obecny wzrost 18%, by rząd federalny mógł wykonać zamierzone przez siebie mety.

Tymczasem import towarów zagranicznych do Brazylii osiągnął w ciągu 5 miesięcy 1972 r. sumę ponad 915 mln. dolarów, a więc wzrósł on o 16,7% w porównaniu z importem w 1971 r. Tegoroczny jednak bilans handlowy Brazylii wykazuje deficyt w sumie 218 mln. dolarów, przewidziany zresztą w budżecie, w którym roczne wydatki państwowe przewyższają dochody.

Ważną wzmianką jest fakt, że znaczna ilość towarów importowanych do Brazylii jest finansowana przez firmy cudzoziemskie, co zmniejsza upływ dewiz zagranicznych z Brazylii. Z drugiej strony Brazylia musi ograniczyć finansowanie pewnyrh produktów importowanyrh. Stąd wypływa troska rządu, by utrzymać stały wzrost eksportu za granirę.

Nowe miasto przemysłowe

By rozwiązać trudny problem rozwoju przemysłowego, który skoncentrował się wokół stolicy paulistańskiej, jak Sto. André, S. Bednardo, S. Caetano i kilka innych satelickich miast, stanowe władze S. Paulo postanowiły wybudować w najbliższej przyszłości nowe miasto przemysłowe. Plan nowego miasta opracował Hanyler - architekt Tacito Campaio Alves, otrzymując za to specjalną nagrodę.

Nowe miasto przemysłowe ma liczyć około 4 miliony mieszkańców i położone będzie w trójkącie utworzonym przez połączone rzeki Tietê i Piracicaba, a więc oddalone od stolicy São Paulo o 200 km. Miejsce to posiada doskonałe warunki terenowe, np. sztuczne jezioro utworzone przez zaporę Barra Bonita, obydwie rzeki nadające się do komunikacji rzecznej, szeroką sieć szkół podstawowych i kilka szpitali.

Jest to doskonałe miejsce na powstanie fabryk chemicznych i papieru, metalurgii a nawet hutnictwa. Nowe miasto otrzymałoby tytuł municypium, a jego terytorium utworzone by zostało przez ujęcie obszarów ziemi z municypium Botocatú, Anhembi i Piracicaba. Budowy nowego miasta dokonałoby specjalne przedsiębiorstwo stanowe.

Dzięki budowie nowego miasta przemysłowego, stolica paulistańska zyskałaby więcej szerokiego oddechu, ponieważ liczne fabryki i firmy przeniosłyby się ze stolicy do nowego miasta. Przewidywania techników wykazują, że jeśli obecne "wielkie São Paulo" liczy ponad 7 milionów mieszkańców, to liczba ta potroi się przy końcu roku 2000. W tym wypadku powstałoby miasto-monstrum (potwór) z którym życie mieszkańców stałoby się nie do wytrzymania.

Nowe miasto przemysłowe posiadać będzie czyste powietrze, hałas ograniczony do minimum, bezpieczeństwo dla pieszych zagwarantowane, a komunikacja wewnętrzna racjonalnie rozwiązana.

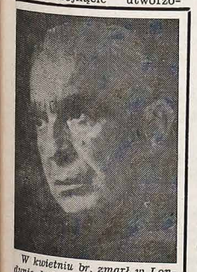

W kwietniu br. zmarł w Londynie doskonały poeta i satyryk emigracyjny Marian Hemar. Humor Hemara choć zjadliwy, kąśący i ostry, umiał też być słonecznym. Pisał całym swym uczuciem, pasją, dynamizmem, intelektem i nienawiścią. W dziejach satyry polskiej przypadnie Hemarowi niepoślednie miejsce.

W KALEJDOSKOPIE

◆ **HANOI** — Rząd Północnego Wietnamu obawia się, że Moskwa i Pekin zmniejszą swą pomoc dla Wietkongu na skutek ostatniej wizyty Nixona w Chinach i ZSRR. Dopiero teraz Hanoi uznała, że bombardowania lotnictwa USA dają się jej mocno we znaki.

◆ **MOSKWA** — Władze sowieckie zagroziły uwięzieniem każdej osoby, która publicznie nadużywać będzie alkoholu. Wypadki pijaństwa są tak częste w ZSRR, że rząd zdecydował się na zaprowadzenie ostrych represji.

◆ **RIO** — Maszyna-robot skonstruowana przez urzędnika Narodowego Instytutu Opieki Społecznej (INPS) wykazała w swych obliczeniach, że na terenie całego kraju przypada dziennie 4 tys. wypadków w pracy, z czego w fabrykach paulistańskich 45% tej liczby.

◆ **PORTO ALEGRE** — Ustały już ulewne deszcze, które wywołały wylewy licznych rzek w municypiach położonych w pobliżu rzeki Urugwaj. Od 19 czerwca nastały mrozy w całym stanie gauszowskim. W Bagé zarejestrowano temperaturę 4 stopni poniżej zera.

◆ **BRASILIA** — Na zjeździe państw producentów kawy w San Salvador naczelny dyrektor Brazylijskiego Instytutu Kawy (IBC) — Carlos Viacava bronić będzie tezy, by Brazylia otrzymała kwotę 47 mln. worków kawy na eksport za granicę.

◆ **MOSKWA** — Do rąk korespondentów zagranicznych w Moskwie dostał się pamflet podłożony pod drzwi licznych mieszkańców, w którym autorzy tego zjadliwego pisma potępiają obecnych członków rządu i liderów partii sowieckiej przyrównując ich do krwiopijców, czyli wyzyskiwaczy ludu rosyjskiego.

◆ **WATYKAN** — Dnia 21 czerwca 1972 roku Papież Paweł VI obchodził 9 rocznicę swego wyboru na głowę Kościoła Katolickiego. Z tej okazji Ojciec św. wyznał, że jedyną jego podporą w trudnych rządach Kościołem jest Jezus Chrystus. Papież liczy obecnie 74 lat.

◆ **SAIGON** — Oddziały południowo-wietnamskie rozpoczęły ofensywę przeciw Wietkongowi w prowincji Quang Tri, jedynej zajętej jeszcze przez komunistów. Równocześnie lotnictwo amerykańskie zniszczyło kilkanaście nieprzyjacielsskich wyrzutni rakietowych.

◆ **WASZYNGTON** — Katastrofalne wylewy rzek w kilku południowych stanach USA spowodowały 73 śmiertelnych ofiar. 500 tys. rodzin znalazło się bez dachu nad głową, a straty materialne oblicza się na miliard dolarów.

◆ **KURYTYBA** — W stolicy parańskiej jest już na ukończeniu budowa wielkiej stacji autobusowej i kolejowej. Stacja ta zajmuje przestrzeń 63 tys. m kwadratowych. Z jednej strony stacji będą zajeżdżały autobusy, z drugiej — pociągi. Część podziemna i nadziemna stacji posiadać będzie nowoczesne poczekalnie, restauracje, banki, apteki, agencje turystyczne itp.

◆ **RIO** — Tak zwana Via Dutra czyli szosa asfaltowa między São Paulo i Rio mająca obecnie 2 jezdnie, otrzyma dalsze dwie. Budowa tych 2 ostatnich ukończona będzie z końcem przyszłego roku.

◆ **S. PAULO** — 60 inżynierów-techników paulistańskich kończy obecnie kurs jak kierować ruchem tranzytowym w stolicy tego stanu, który stanowił dotąd nierozwiązalny problem dla prefektury miasta.

◆ **ULSTER** — Podziemna armia Irlandii Północnej ogłosiła wreszcie zaprzestanie swej 3-letniej działalności terrorystycznej, która spowodowała ponad 300 ofiar tak wśród policjantów jak i wśród ludności cywilnej.

◆ **MONTEVIDEO** — Policja urugwajska aresztowała w tych dniach inżyniera Jorge Maneras Liuveras, jednego z głównych przywódców Tupamaros. Fakt ten jest największym ciosem dla tych terrorystów, którzy od 10 lat prowadzą akcję dywersyjną przeciw rządowi w Urugwaju.

◆ **WASZYNGTON** — Podczas gdy prezydent Meksyku Luis Echeverria odbył wizytę oficjalną w Stanach Zjednoczonych, marsz. Tito bawił z wizytą w Polsce. Odnośnie pobytu Echeverria w Waszyngtonie, praca amerykańska zastanawia się, który z systemów ekonomicznych jest godny naśladowania w Ameryce Łacińskiej: brazylijski czy meksykański.

◆ **PRZYLĄDEK KENNEDY** — Stany Zjednoczone przygotowują na rok 1980 projekt umieszczenia w kosmosie olbrzymiego teleskopu, który zdolny będzie odbić w swych lustrach galaktyki najdalej oddalone od globu ziemskiego. Teleskop ten będzie miał 3 m średnicy i ważyć będzie 12 ton.

◆ **TOKIO** — Dotąd nie obrano jeszcze nowego premiera Japonii na miejsce Eisaku Sato, który niedawno podał się do dymisji po rządach trwających 7 lat i 7 miesięcy. Sato ustąpił wobec natarczywych żądań parlamentu, by nawiązać stosunki dyplomatyczne z Chinami komunistycznymi.

Udział Polonii brazylijskiej w II. wojnie światowej

III

Przystępujemy z kolei do opublikowania listy ochotników z rejonu Konsulatu R.P. w Porto Alegre. Tenże, kierowany energicznie przez wice-konsula Jana Wróblewskiego osiągnął w dziedzinie werbunku do wojska polskiego w Anglii stosunkowo najlepsze wyniki. Sukces ten przypisać częściowo należy okoliczności, że w stanie Rio Grande do Sul Polacy skupiali się przeważnie w miastach, co ułatwiało rozstawanie się z warsztatami pracy. Niezwykle żywe więzy łączyły też tamtejszą Polonię z Macierzą. Dowiódł tego ochotnik Kazimierz Wypych, ojciec dziewięciorga dzieci, oraz rodzina Putoniów z Porto Algre, której pięciu synów wyruszyło w bój o wolność kraju ojczystego. Historia zapisze Ich nazwiska złotymi literami.

Lista ochotników z rejonu konsularnego Porto Alegre
(Do końca 1943 roku)

L. p.
40. Nowosad Józef
41. Mygas Teodor
43. Czeczot Franciszek
48. Woźniak Jan
50. Polkowski Czesław
51. Reźnicki Jakub Józef
55. Sadowski Wincenty
56. Krawczyk Feliks
60. Wolski Leon
61. Kowalczyk Tadeusz
62. Gałęski Kazimierz
63. Kasprzak Tomasz
65. Makuch Kazimierz
67. Godlewski Czesław
69. Dubaj Jan
70. Rapcewicz Wacław

Transport nr 1. Odpłynął 7 sierpnia 1941 roku z Rio de Janeiro statkiem Highland Brigade.

114. Adamek Jan
115. Surmacz Jan
116. Pietruczyk Bazyli
117. Kowalski Edward
118. Budko Miedofi
119. Fidali Jan
120. Rosenthal Dawid

Transport nr 2. Odpłynął 11 września 1941 roku z Rio de Janeiro statkiem Highland Monarch.

(Ciąg dalszy na str. 7)

Podsłuchane...

SIEDMIU KLERYKÓW MISJONARSKICH i czterech diecezjalnych przyjęło z rąk ks. arcybiskupa Kurytyby — D. Pedro Fedalto tonzurę oraz 4 święcenia niższe. Uroczystość ta odbyła się w kościele św. Wincentego a Paulo dnia 21 i 22 czerwca br. Do kleryków-teologów misjonarskich należą: Gerard Kornacki, Darci Gracco, Euzebiusz Spiśla, Ludwik Meger, Józef Herek, Stanisław Belinowski i Józef Orłowski. Teolodzy ci otrzymają z końcem bieżącego roku święcenia subdiakonatu i diakonatu, a w połowie roku przyszłego — prezbiterat. Nie od rzeczy będzie nadmienić w tym miejscu, że liczba misjonarzy św. Wincentego w prowincji kurytybskiej wynosi 44 księży, w tym 16 urodzonych w Brazylii; kleryków-teologów jest 20, a małoseminaryzstów w Araukarii — ponad 165, w tym 44 w Cientifico (Liceum). Można więc mieć nadzieję, że w najbliższych latach liczba misjonarzy wybitnie wzrośnie, zwłaszcza, że począwszy od przyszłego roku liczba kandydatów do kapłaństwa wynosić będzie rokrocznie od 5 do 9 teologów. Nie trzeba dodawać, że ogromna większość studentów większego i małego Seminarium jest polskiego pochodzenia. To nas napawa otuchą na przyszłość! Warto jeszcze dodać, że prowincjałem Księży Misjonarzy w Kurytybie jest ks. Dominik Wiśniewski, a dyrektorem teologów — ks. Piotr Klidzio.

INZ. J. W. FICIŃSKI DUNIN — jeszcze jeden wybitny członek naszej etnii, przyjęty został ostatnio na członka Parańskiego Instytutu Historii, Geografii i Etnografii, czyli, że w Instytucie tym mamy już czterech naszych przedstawicieli. Co ciekawsze, najmłodszy członek rodu Ficińskich Duninów już wcześnie zaczyna zbierać laury — tym razem w dziedzinie sportu. Jest nim 11-letni Paweł Robert — syn znakomitego architekta Lubomira Ficińskiego. Podczas zawodów konnych z przeszkodami, jakie odbyły się 10 czerwca br. w "Circulo Militar" — młodziutki kawalerzysta zajął pierwsze miejsce, zdobywając "Puchar Graciosa". Powinszować Seniorowi i Juniorowi Ficińskim!

WYSTAWA MALARSKA DZIECI Z POLSKI otwarta od dnia 21 czerwca w Kurytybie w Salonie Andersen (ul. Mateus Leme, nr 336) przeszła wszelkie oczekiwania. Na kilkadziesiąt obrazów namalowanych farbą olejną, akwarelą czy tuszem przez dzieci szkolne z Polski w wieku od 6 do 15 lat — przedstawione były najrozmaitsze tematy: pejzaże ze wsi, z miast, ze sportu, z zabawy dzieci itp. Koloryt obrazów bardzo żywy i wyrazisty. Wśród małych malarzy przeważały dziewczynki, a kilka z nich wykazały nieprzeciętny talent, który w przyszłości może zajaśnić niezwykłym blaskiem. Wystawę w dniu otwarcia zwiedziła znaczna liczba rodaków i Brazylijczyków. Odbyła się ona w Salonie Andersena — ojca malarzy parańskich. Wystawę tę urządził Parański Departament Kultury przy współpracy Konsulatu PRL w Kurytybie.

SPRAWA PIELGRZYMKI POLSKIEJ ETNII DO APARECIDA — jak się dowiadujemy od księdza Jana Pitonia — przedstawia się następująco: osoby pragnące wziąć udział w tej pielgrzymce wyznaczonej na 8 października powinny zgłosić się do swych księży proboszczów. Ci znów porozumieją się z ks. Pitoniem, by potem wspólnie zorganizować karawanę, zamawiając ilość autobusów stosownie do liczby uczestników pielgrzymki. W wypadku gdy grupa rodaków jakiejś miejscowości zamówi sobie własny autobus wykorzystując istnienie tamże linii autobusowej — stawi się w Kurytybie w godzinie ściśle oznaczonej i dołączy się do wspólnej karawany. Być może, że udział w pielgrzymce weźmie choćby zmniejszony chór i przynajmniej kilka par tancerzy Polskiej Grupy Folkloru. Było by to bardzo ładnie, gdyż przewidziane są programy folklorystyczne w Aparecida każdej etnii. A nasza etnia z Kurytyby ma przecież z czym się pokazać. A więc zgłaszajmy nasz udział i powoli organizujmy się, by nasza pielgrzymka była najliczniejsza i najokazalsza!

SPROSTOWANIE! Uważaliśmy za stosowne sprostować na tym miejscu wiadomość podaną w "LUDZIE", jakoby niedawno padła ofiarą pożaru radiostacja OO. Kapucynów w Porto Alegre. W rzeczywistości spłonęła radiostacja sąsiadująca z nimi (Redakcja).

KORESPONDENCJA WŁASNA Z USA

HALLO, TU AMERYKA!

I bądź tu mądry!

"LUD", wysyłany pocztą lotniczą, jak to jest wyraźnie wydrukowane na opakowaniu i jak świadczą znaczki pocztowe, dochodzi tu do Ameryki bardzo nieregularnie i z wielkim opóźnieniem. Przedwczoraj dostałem gazetę "Lud" z datą 29 marca, a dziś z datą 5 kwietnia.

Co w tym dziwnego? To, że dziś jest już 19 maja, a więc od wysłania jednego numeru minęło już ponad 6, a od wysłania drugiego ponad 5 tygodni !Samolot dolatuje do Nowego Yorku ze São Paulo za 10 godzin — a więc te gazety na pewno nie przyszły samolotem, tylko jakimś przybrzeżnym statkiem towarowym, może nawet nie brazylijskim i nie amerykańskim, tylko jakimś innym. I zapewne po drodze ktoś sobie przywłaszczył te numery "LUDU", których nie dostałem. Może jaki polski marynarz?

— — —

Ten wstęp nie ma wiele wspólnego z tym, co tu będzie wypisane, tyle że nie pamiętam dokładnie o czym pisałem poprzednio, bo tego nie mogę znaleźć w numerach "LUDU", jakie do mnie doszły. I może nie znajdę nigdy, bo jakimś cudem ginął akurat te numery, w których było coś pod nagłówkiem HALLO, TU AMERYKA! W numerach z ostatniego roku było dużo artykułów i notatek o Stuleciu Polonii Brazylijskiej i akurat te numery poginęły, jak to mogłem później sprawdzić na inny sposób.

W każdym razie pamiętam, że jeden z tych "hallo-" zakończyłem słowami "I bądź tu mądry!" Chodziło mi o przedziwne koleje wstępnych wyborów prezydenckich w tej naszej Ameryce.

— — —

Bierze mnie zawsze tak zwany "śmiech pusty", gdy słucham jak to poczciwi ludzie przepowiadają przyszłość i to zawsze z poczuciem pewności, z energicznymi gestami, z wymachaniem dłoni i powtarzającym się co chwila zapewnieniem: "a ja wam mówię, że może być tylko tak! Tak a nie inaczej!"

Więc te prawybory — które samych Amerykanów zaskoczyły już w chwili, kiedy senator Muskie musiał się wycofać z kampanii wyborczej! Jeszcze teraz dziennikarze o tej niespodziance piszą, wyrażając się podobnie jak uczniowie Pańscy w drodze do Emaus: "A myśmy się spodziewali!"

A cóż dopiero teraz, gdy w ubiegły poniedziałek, 15 maja, w ostatnie popołudnie przed prawyborami w stanie Maryland i w Michigan, młody i wcale przystojny człowiek strzelił na odległość ramienia do kandydata nazwiskiem George Wallace i wypakował mu aż pięć kul rewolwerowych. Kto to mógł przewidzieć! Ostatecznie można zawsze powiedzieć, że takie rzeczy to rzecz naturalna — nie bez powodu każdy kandydat jest otoczony agentami Tajnej Służby Bezpieczeństwa, tej samej, która strzeże życia samego prezydenta.

Tak się jednak stało: Wallace padł ciężko ranny, i cała Ameryka mogła to widzieć na ekranach telewizorów, bo stało się to na oczach reporterów i fotografów. Wallace zeszedł z podwyższenia i zmieszał się z tłumem ludzi, którzy go słuchali i oklaskiwali. Nie wiedział, że jeden z tych słuchaczy, oklaskujący jego przemówienie kilka razy i noszący na piersi okazały propagandowy medalion z poparciem dla Wallace'a przywita go salwą strzałów.

Tak się jednak stało, że sam niedoszły morderca jest też zapewne zaskoczony — niczego się nie da przewidzieć i przepowiedzieć też. Wallace dostał pięć kul i padł na ziemię, ale nie umarł ani na miejscu ani później w szpitalu. I jest nadal poważnym kandydatem, może nawet poważniejszym niż przed tymi strzałami. Dziś — w dzień przed odlotem do Moskwy — odwiedził go w szpitalu sam prezydent Nixon, żeby z nim odbyć narady i przyrzekł mu, że jako poważnemu kandydatowi przedstawi mu wyniki rozmów z Breżniewem i Kosygineem. Wallace może zostanie kaleką, może nie odzyska władzy w nogach na skutek jednej kuli, która utkwiła gdzieś w okolicy kręgosłupa, ale może jeszcze zostać prezydenttem. Franklin F. Roosevelt też nie mógł chodzić! Wyniki wyborów wstępnych dają mu czołowe miejsce wśród demokratów. Nixon zaś — choć dziś jeszcze ma poparcie większości narodu — może nie tylko przegrać, ale ogłosić, jak kiedyś Johnson, że kandydował nie będzie lub może stracić poparcie, jeżeli się dalsze działania wojskowe w Wietnamie obrócą przeciw niemu. Oświadczył przecie jasno, że nakazując założenie min podwodnych i ciężkie bombardowanie północnego Wietnamu robi to na własną odpowiedzialność, nawet gdyby to mogło przynieść porażkę w czasie listopadowych wyborów.

— — —

Ale już samo powodzenie wyborcze Wallace'a było niespodzianką nad niespodziankami dla wszystkich znawców amerykańskiej opinii publicznej.

Wallace miał już w poprzednich wyborach poparcie wszystkich białych, którzy "nie kochają Murzynów", ogłosił się wtedy kandydatem "trzeciej partii". Ale "trzecia partia", jaka by ona była, nie będzie tu nigdy popularna, bo społeczeństwo uważa system dwupartyjny za najlepszy. Więc tym razem Wallace ogłosił się kandydatem Partii Demokratycznej, choć jej liderzy krzywo na niego patrzą. I zyskał moc głosów, co tydzień to więcej!

Społeczeństwo miało więc wielką niespodziankę. Młody człowiek nazwiskiem Bremer zgotował mu jeszcze jedną! I bądź tu mądry!

Al. Smoter

ZAWIADOMIENIE

Zarząd Towarzystwa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Kurytybie, podaje do wiadomości wszystkim pp. członkom, że dnia 16 lipca br. odbędzie się półroczne walne zebranie (sprawozdawczo-kasowe). Początek o godzinie 14,30 wpierwszym wołaniu. O godzinie 15-tej w drugim wołaniu, bez względu na ilość członków.

Jan Smoliński — Prezes
Łucja Sadowska — Sekretarz
Kurytyba, 19-6-1972.

ZAWIADOMIENIE

Pewna rodzina polska z São Paulo, bezdzietna i dobrze sytuowana materialnie, weźmie na wychowanie dwie dziewczynki polskiego pochodzenia od 4 do 8 lat (mogą być siostrzyczki). Główny warunek — dziewczynki muszą być blondynkami. Zgłoszenia kierować do Redakcji "LUDU".

† Śp. Jan Stasiak

Dnia 13 czerwca 1972 roku zaopatrzony św. Sakramentami zmarł w Irati śp. JAN STASIAK, licząc 86 lat życia. Urodził się w Polsce. Do Brazylii przybył z rodzicami jako 6-letni chłopiec razem z pierwszymi emigrantami polskimi jacy osiedlili się w Rio Claro do Sul. Tutaj wyuczył się na kowala i pracował w tym zawodzie przez 40 lat. Później przeniósł się do Engenheiro Gutierez, by w końcu ze względu na słabe zdrowie osiąść w Irati. Ożeniony ze Stanisławą z Cieślaków, miał z nią 11 dzieci. Z tych wychowało się 5 synów i 2 córki, (4 zmarły). Pogrzeb poprzedzony mszą św. odbył się z udziałem licznych krewnych i znajomych.

Za udział we mszy św. i w pogrzebie składa wszystkim serdeczne "Bóg zapłać" — Rodzina.
Niech spoczywa w Panu!

Milsza zgoda nad spory

Poczytne pismo "LUD" podało do wiadomości dnia 31 maja br. że nie będzie publikować artykułów, listów dotyczących nieporozumień i niesnasek wśród Stowarzyszeń Polskich.

Za tak piękną i szlachetną inicjatywę wyrażam Szan. Redakcji "LUD" jak największe uznanie.

Gdy patrzę na dzielność żołnierza polskiego w okopach, w natarciu i boju powiem: Wierność wasza jest wielka i ofiarna.

Gdy patrzę na rozgrywki i swary, na egoizm, na poddawanie się podszeptom ukrytych potęg Polskich Kombatantów ochotników brazylijskich, zdaje się że jesteśmy jeszcze gromadą pyzowatych i pucułowatych, zdrowych rekrutów na placu koszarowym, wprawdzie wiele obiecujących, lecz nie przeszkolonych dostatecznie przez życie.

Nie ma cmentarza wojennego na którym by nie spoczywał wśród braci żołnierskiej, żołnierz polski ochotnik brazylijski. Kładł się do wiecznego snu ten ochotnik żołnierz co szedł "z szańca na szaniec, z wału na wał". Szedł przez rażące promienie, przez pola minowe. Ginął wśród dziwów głębin morskich. Ponad tęczami obłoków szermował promienistym mieczem Cheruba.

Gdy piekło wołało "Finis Poloniae" on dołączał do szeregów Macierzy, ten żołnierz ochotnik wołał: Ciesz się Matko Polska, że masz tak dzielnych i szlachetnych synów. Pragnął ze wszystkich sił uczciwie służyć Bogu i Ojczynie. Braterstwo krwi przelanej, duch poświęcenia i jedność niech odradzają i ożywiają jedność nas wszystkich.

W obliczu Boga zaklina was sługa Ołtarza i Ojczyzny — Odrzućcie waśnie, wybierzcie jedność, podajcie sobie dłoń żołnierską do zgody. Nie milszasz to zgoda nad spory?

Związani przysięgą żołnierską, od której nas nikt nie zwolnił, jesteśmy nadal zobowiązani służyć Bogu i Ojczyźnie.

Kiedy Francuzi przed stu laty zajmowali Algier zdarzyło się, że wódz naczelny Lamorcier znalazł żołnierza stojącego na zapomnianym gdzieś posterunku: Jak dawno tu stoisz — pyta wódz? Od 36 godzin Panie Generale. I nikt cię nie złuzował? Nikt Panie Generale. Lamarciere w nagrodę za wierność posunął prostego żołnierza do stopnia oficera.

Jako żołnierze ochotnicy mamy trwać na posterunku do końca, przekazując młodszym pokoleniom wzniosły ideał, "że na ziemi być Polakiem to żyć bosko i szlachetnie".

Przysięgaliśmy na sztandar, gdzie są wyryte słowa — Bóg, Honor i Ojczyzna — a przyszłość Polski zarezerwował sobie Bóg.

W. N.
były kapelan Lotnictwa Polskiego.

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego

Rua Mal. Floriano, 511

CURITIBA — PARANÁ

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

ORGÃO DE PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRÁFICA VICENTINA LTDA.

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zając
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: Pe. João Novak
GODZINY PRZYJĘĆ:
Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12,00 i od 13,30 do 18,00.
W soboty: od 8,00 do 12,00.

UWAGA!

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1972

Pocztą zwykłą:
W Brazylii ..... Cr$ 20,00
W krajach północno i połudn.-amerykańskich ..... 8 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii ..... 10 dolarów

Pocztą lotniczą:
W Brazylii ..... Cr$ 30,00
W krajach południowoamerykańskich ..... 14 dolarów
W krajach północnoamerykańskich ..... 18 dolarów
W krajach europejskich, itd. ..... 20 dolarów

Cena egzemplarza w Kurytybie ..... Cr$ 0,80
Cena egzemplarza w São Paulo ..... Cr$ 0,70

W KURYTYBIE: w kancelarii parafialnej obok Kościoła św. Wincentego a Paulo.

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street BERWYN Pa. 16501.
W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dziewa w Gobernador Roca 1 Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Corrientes 267, OBERÁ — Misiones.

RZECZY CIEKAWE I PRAWDZIWE

Jak pisać daty

Eksperci z Międzynarodowej Organizacji doszli niedawno do wniosku, że nadeszła właściwa pora do uporządkowania sposobu datowania dokumentów.

Gdy Amerykanin stawia datę, pisze ją w sposób następujący: 1-10-1972. Ma to oznaczać 10 stycznia 1972 roku. Tymczasem Polak, Anglik czy Francuz odczyta ją jako 1 października 1972 roku. W związku z tym specjalnie powołany Komitet Koordynacji Zapisu Datowania (DATCO) uznał wyższość zapisu w takiej kolejności: rok, miesiąc, dzień. Jest on również — zdaniem fachowców — najbardziej uzasadniony w zastosowaniu do najrozmaitszych obliczeń matematycznych, w podziale klasyfikacyjnym oraz dla celów naukowych.

Zapewne niełatwo nam będzie przestawić się na tego rodzaju sposób datowania, ale już wiadomo, że na całym świecie taka kolejność będzie obowiązywać.

Mówiące książki

Naukowcy z jugosłowiańskiego Instytutu Badań Jądrowych wynaleźli metodę produkcji... mówiących książek. Polega ona na umieszczaniu w tekście — równolegle do wierszy — czarnej ścieżki dźwiękowej, podobnej do tej, jaka istnieje na taśmach filmów dźwiękowych. Do "odczytywania" służy przyrząd wielkości wiecznego pióra. Wynalazek ten ma wielkie znaczenie, głównie jako pomoc naukowa. Nową metodą drukować będzie można "mówiące książki", elementarze do nauki języków obcych, a także dziecięce książki z obrazkami, które "opowiadać" będą dziecku bajeczkę, jak również książki dla niewidomych.

Cenne cacko

Jubiler-artysta Gerardo Thomas Vidal zdobył pierwsze miejsce na południowoamerykańskim Konkursie Rzemiosła Artystycznego. Wraz ze swym pomocnikiem, zbudował miniaturowy model XVIII-wiecznej karety. Pojazd zrobiony z 18-karatowego złota, lśni od klejnotów. Jego ściany wysadzane są 685 brylantami i 900 turkusami. Korona na dachu karety wykonana jest z szmaragdów i platyny. "Kareta baśniowej królewny" — bo tak nazwał swoje dzieło Gerardo Vidal, ma 26 cm szerokości, 45 cm długości i 32 cm wysokości.

Chilijski jubiler, otrzymał już wiele ofert kupna cennego cacka, od bogatych zbieraczy dzieł sztuki, którzy chcieliby włączyć je do swych kolekcji. Na razie, nie ma jednak zamiaru rozstać się ze swym dziełem. Kareta stoi na wystawie jego sklepu, budząc duże zainteresowanie. Obroty firmy jubilera wzrosły dzięki niej o 50 procent.

Psy na usługach geologii

Doświadczenia przeprowadzone przez uczonych sowieckich wykazały, że psy mogą oddawać geologom wielkie usługi przy poszukiwaniu złóż rud. Wytresowane psy znajdują po zapachu np. zalegające do 12 metrów pod ziemią pokłady pirytu. Nie-które psy znajdują nie tylko rudy siarkowe i arsenowe, ale również takie minerały, jak szmaragdy czy malachity. I to nawet gdy złoża znajdują się dziesiątki i setki metrów pod ziemią.

Doświadczenia wykazały, że zawód geologa najlepiej wykonują wschodnio-europejskie owczarki. Psy myśliwskie czy foksteriery odrywają się od zajęć, gdyż gonią za dziwną zwierzyną. Przysposobienie psa do "zawodu geologa" trwa 4 do 5 miesięcy.

Kobieta przed lustrem

Pracownicy biur studiów rynkowych wielkich firm kosmetycznych we Francji dokonali obliczeń na podstawie rozpisanych ankiet, ile kobieta w różnym wieku spędza czasu przed lustrem. A oto wyniki tych badań :dziewczynka w wieku 6 - 10 lat spędza dziennie przed lustrem średnio 7 minut, w wieku 10 - 15 lat poświęca na ten cel 18 minut, w wieku 15 - 20 lat upiększanie twarzy i sylwetki zabiera kobiecie 50 minut, a w wieku 20 - 40 lat średnia ta wynosi aż 93 minuty. U kobiet powyżej 60 lat opada ponownie do 7 minut.

Więcej utonęło niż zginęło od kul

WASHINGTON — Filmy z dzikiego zachodu są przeładowane scenami, w których cowboje strzelają jedni do drugich, zabijając się wzajemnie. Zdawać mogłoby się, iż całe ich tysiące wyginęły od kul rewolwerowych czy karabinowych. Tymczasem historia mówi coś wręcz przeciwnego. Według książki o cowboyach, wydanej ostatnio przez National Geographic Society, daleko więcej cowboyów utonęło w rzekach, zwłaszcza podczas powodzi, niż zginęło od kul.

Wojsko Napoleona

Cesarz Francuzów, Napoleon Bonaparte, zesłany na wyspę św. Heleny po klęsce pod Waterloo z upodobaniem kolekcjonował miniaturowych żołnierzy i często przy pomocy tych miniaturowych żołnierzy demonstrował błędy popełnione przez swoich generałów na polach bitew.

Dzieci i kolor

Testy, przeprowadzone przez psychologów w NRF z 500 chłopcami i dziewczętami w wieku przedszkolnym wykazały, że dzieci najbardziej lubią kolory mocne, szczególnie purpurowy, lilia, różowy i żółty. Nie lubią natomiast białego, czarnego, szarego i ciemnobrązowego.

Obserwacje te wykorzystane zostały przy urządzaniu nowej kliniki dziecięcej w Hanowerze. Lekarze noszą tam kitle w kolorze pomarańczowym, pielęgniarki — w niebiesko-turkusowym. Ściany pomalowane są na kolor żółty, a łóżka zasłane niebieską i różową pościelą. Podobno dzieci przeżywają pobyt w takim "kolorowym szpitalu" znacznie lepiej.

Orkiestra nie grała na "Titanicu"

LONDYN - Anglia — Nagminnie powtarza się wersję, że kiedy największy statek pasażerski świata "Titanic" szedł na dno wraz z 1.513 osobami, orkiestra przez cały czas grała, aż do zatonięcia statku. Tymczasem Edith Russel jedna z pięciu osób, które uratowały się i jeszcze żyją, twierdzi, że absolutnie tak nie było. Żadna orkiestra nie grała. Statek poszedł na dno wśród niesamowitego wrzasku osób tonących.

Katastrofa wydarzyła się w roku 1912. "Titanic" podczas swego pierwszego rejsu uderzył w górę lodową w odległości 95 mil na południe od Grand Banks w Nowej Funlandii. Uratowało się 711 osób. Mająca dziś 93 lata Edith Russel mówi, że ma życiowego pecha. Nie tylko była w katastrofie "Titanica", ale też i innych statków, w wypadkach samochodowych, pożarach, powodziach i tornadach.

Kadar napomniany

Polityka węgierskiego szefa partii komunistycznej, Janosa Kadara, rozluźnienia kontroli partii w dziedzinie działalności gospodarczej daje "zbyt dobre" rezultaty. Z jednej strony bowiem kontrola gospodarcza partii zanika na Węgrzech prawie zupełnie, co natychmiast spowodowało poprawę standartu życia ale z drugiej strony wywołało to duże zaniepokojenie w Moskwie o to, że partia węgierska traci kontrolę nad żywotnym działem węgierskiego życia wewnętrznego. W czasie ostatniej wizyty w Moskwie Kadar został stanowczo wezwany do tego, by zwolnił tempo reform gospodarczych, jakie wprowadza na Węgrzech.

Aleja tornadów

KANSAS CITY, Kan. — Pas od Minnesoty do Zatoki Meksyku uważany jest za "aleję tornadów". Okazuje się, że jest ona szersza, niż początkowo sądzono. W ostatnich 18 latach naliczono 2.068 tornadów w Teksasie, 1.131 w Oklahomie, 944 w Kansas, 637 w Nebraska, 561 w Missouri i 537 na Florydzie. W tym samym okresie zginęło na skutek tornadów 292 osoby w Mississippi, 286 w Teksasie, 218 w Michigan, 131 w Kansas i 127 w Oklahoma.

Matecznik tornadów znajduje między Oklahoma City a Kansas City, Mo. Departament Handlu rozmieścił w nim oraz w "alei tornadów" specjalne detektory do wykrywania powietrznych trąb, gdy się one zawiązują. Idzie o to, by ludzi jak najwcześniej powiadomić ,i ostrzec przed szalejącymi wichurami.

Flamingi meteorologami

Kolonie flamingów żyjące nad jeziorem Tengiz w Kazachstanie są doskonałymi meteorologami. Zaobserwowano bowiem, że kiedy ptaki te składają jaja w stare gniazda, lato będzie bardzo upalne "natomiast gdy nakrywają gniazda iłem — dżdżyste. Od wielu dziesiątków lat flamingi się nie mylą, a te ich zwyczaje, są bardzo pomocne meteorologom przy prognozach pogody.

WŁADYSŁAW NEUMANN

Czy istnieje życie poza naszą ziemią

Od najdawniejszych czasów, człowiek patrząc w piękną, pogodną noc na świecące na firmamencie nieba, miliardy światełek tam na górze, zadawał sobie pytanie, czy na tych gwiazdach, istnieje również życie, a może nawet żyją tam istoty do nas podobne. — Przecie sama tylko, nam najbliższa "Mleczna Droga" to z górą 100 miliardów gwiazd-słońc, które — każda z nich — podobnie jak "nasze" słońce, niewątpliwie, posiada w około nich krążące planety.

Podstawy do życia organicznego, do życia w naszym pojęciu, istnieć mogą tylko na wystygłych już ciałach niebieskich, czyli na planetach. Jeżeli przyjmiemy, że tylko każda setna gwiazda posiada jedną lub więcej planet, które podobnie jak nasza ziemia, krążą dookoła takiej gwiazdy-słońca, to mielibyśmy milion tych gwiazd. Musimy jeszcze brać pod uwagę, że jedynie te planety mogłyby być kolebką życia, które znajdują się ani nie za blisko, ani też zbyt daleko od gwiazdy-słońca, bo najkorzystniejsze dla życia warunki, wymagają temperatury między 0 a 60 stopni ciepła. Następnie na takiej planecie musiałaby znajdować się woda, gdyż tam gdzie jest zupełny brak wody nie ma życia organicznego. Woda konieczna jest do powstania związków białka, tego najważniejszego pierwiastka życia. Takie warunki mogą zaistnieć na planecie średniej wielkości 1 o średniej temperaturze, która posiadałaby atmosferę z tlenem. Ta atmosfera otaczająca daną planetę jest dalszym zasadniczym warunkiem by utrzymało się życie na powierzchni planety, gdyż atmosfera chroni przed śmiercionośnym promieniowaniem ultrafioletowych fal, jakie wysyła w wszechświat gwiazda-słońce. Możemy zatym śmiało przyjąć, że tylko — z owych stu miliardów gwiazd-słońc — posiada 100.000 swe planety o warunkach sprzyjających powstaniu życia. Nie zapominajmy jednak że braliśmy pod uwagę jedynie "nasz" firmament gwiazd, a przecie stanowi on tylko drobną cząsteczkę nieskończenie wielkiego wszechświata owego "Uniwersum" a zatym mogą istnieć miliony planet na których może istnieć życie.

Jeżeli chodzi o "nasz" system planetarny to możemy, przy dzisiejszym stanie wiedzy i dzięki zdobyczom techniki (pociski-sondy wysyłane na planety Wenus i Mars", zaopatrzone w niezmiernie precyzyjne instrumenty pomiarowe) śmiało powiedzieć, że na tych 2 planetach może istnieć życie organiczne, ale jedynie w formie najprymitywniejszych organizmów. w żadnym wypadku w formie istot żyjących, posiadających wyższy stopień kultury duchowej, czy cywilizacji a zatym istot do nas podobnych. Na pozostałych planetach naszego ustroju planetarnego, albo temperatura jest tak wysoka (planeta Merkur) albo tak niska (planety odległe od słońca) że wszelkie życie organiczne jest tam niemożliwe. Możemy zatym uważać się za jedynych mieszkańców naszego systemu planetarnego.

Skąd zatym przybywają od czasu do czasu owe "Talerze latające", — "Ufo" (Niezidentyfikowane Przedmioty Latające tj. "Unidentified Flying Objects") pozostaje nadal zagadką, zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że są pochodzenia pozaziemskiego, gdyż przy dzisiejszej sieci udoskonalonego wywiadu tzw. Wielkich Mocarstw" ukrycie tajemnicy jest nieprawdopodobne.

PEKAO TRADING CORPORATION oferuje swoim Klientom nowoczesne, ekonomiczne i wygodne samochody po następujących cenach:

FIAT 125p — 13 ccm	w wcenie	$ 1.450.00
FIAT 125 p — 1500 ccm	"	1.550.00
WARSZAWA 223	"	1.250.00
WARSZAWA 224	"	1.250.00
WARSZAWA KOMBI 223	"	1.350.00
WARTBURG DE LUXE	"	1.400.00
WOŁGA GAZ 24	"	2.070.00
SKODA S100 DE LUXE	"	1.370.00

Samochody sprzedawane przez PEKAO są wolne od

OPŁAT CELNYCH

Bliższych informacji udzielają i zamówienia przyjmują miejscowi dealerzy

oraz

PEKAO TRADING CORPORATION
225 PARK AVENUE SOUTH NEW YORK, N. Y. 10003 U.S.A.

"ANAIS" STULECIA

Podaje się do wiadomości zainteresowanych, że wyszedł z druku szósty numer "ANAIS DA COMUNIDADE BRASILEIRO-POLONESA", wydany przez Superintendencję Stulecia Osadnictwa Polskiego w Paranie, w języku portugalskim, zawierający materiały historyczne, tyczące się naszego osadnictwa w Paranie.

UWAGA: Już się ukazał szósty tom. Cena Cr$ 20,00.
"ANAIS" znajdują się do nabycia pod następującymi adresami:
Redação do Jornal "LUD", Al. Cabral, 846.
Sociedade União Juventus, Rua Carlos de Carvalho, 575 — Curitiba.

RÁDIO CAMBIJÚ

ZYE — 348 — 1520 KHZ — A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ

Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família, Hora da Música Polonesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homenagens, Anúncios. — Avisos e Recados para Amigos.

ARAUCÁRIA — FONE: 109 — PARANÁ

ŻYCIE RELIGIJNE - ŻYCIE RELIGIJNE - ŻYCIE RELIGIJNE

PAPIRUSY Z QUMRAN ODCZYTANE

Ojciec O'Callaghan jezuita z Barcelony, ukończył pracę nad rozszyfrowaniem 19 fragmentów papirusów odnalezionych w 1955 roku w jednej z jaskiń znajdujących się nad Morzem Martwym. Dwa z nich odnoszą się do fragmentów Starego Testamentu, 17 zawiera fragmenty Ewangelii św. Marka.

O'Callaghan wyjaśnił, że odcyfrowanie tych papirusów pozwala na stwierdzenie niemal z pewnością, że Ewangelia nie została opracowana przez dawne wspólnoty chrześcijańskie, lecz jest raczej omówieniem wydarzeń z życia Chrystusa, które sporządzono w oparciu o bezpośrednie źródła. Twierdzenia O. O'Callaghana wywołały wiele dyskusji wśród badaczy i historyków Pisma św., co do okresu z jakiego pochodzą papirusy z Qumran.

100-LECIE ISTNIENIA PARAFII ŚW. STANISŁAWA

Najstarsza parafia polska we wschodnich stanach, św. Stanisława Biskupa i Męczennika, w New Yorku, będzie obchodziła w dniu 7 maja br. stulecie swego istnienia. Przygotowania do obchodu były żywe. Został wydany pamiętnik, zawierający historię parafii i jej Towarzystw. Proboszczem parafii jest kapłan polski ks. prałat Jan J. Karpiński.

ZJAZD KATOLICKI W OSNY

Doroczny Wielki Zjazd Katolicki w Osny (Val d'Oise) odbędzie się jak zwykle w pierwszą niedzielę lipca, to znaczy 2 lipca 1972 roku.

Ogólny program będzie podobny, jak w poprzednich latach — od 1945 roku.

Uroczysta suma w parku z kazaniem w języku polskim i francuskim o godzinie 11-tej. Całe nabożeństwo będzie transmitowane, jak w poprzednich latach — przez Radio Francuskie. Orkiestra polska "Echo" z Houdain (P-de-C) wystąpi w tym roku z nowym repertuarem.

OPIEKA DLA PRZYGODNYCH MATEK

Diecezja katolicka w Shrewsbury, w Walii, ogłosiła, że otoczy natychmiastową bezpłatną opieką z zachowaniem pełnej dyskrecji, każdą zgłaszającą się kobietę, która oczekuje dziecka i popadła z tego powodu w trudności, bez względu na jej wyznanie, o ile tylko zechce zrezygnować z przerywania ciąży. Po urodzeniu dziecka, na życzenie matki, ta sama instytucja zajmie się dzieckiem. Wszystkie środki finansowe diecezji staną w tym celu do dyspozycji. Podobne zobowiązanie wzięła na siebie diecezja katolicka w Leeds. W pismach podano numery telefoniczne, których należy użyć dla nawiązania kontaktu z diecezjalnymi ośrodkami, które służą tej sprawie.

ZMARŁ KS. BP. JAN MISIASZEK

Dnia 1 maja br., w godzinach wieczornych, zmarł ks. biskup Jan Misiaszek, proboszcz parafii św. Trójcy, Polonia w Cleveland straciła wielkiego kapłana, patriotę i działacza, zarazem przezacnego człowieka. Pogrzeb odbył się 5 maja, a ciało zostało przewiezione do Scranton, Pa. i złożone na cmentarzu Narodowym na Minooka.

FILMY O 8 BŁOGOSŁAWIEŃSTWACH

Franciszkański Ośrodek społecznych środków komunikacji w Los Angeles (AS) produkuje serię kolorowych filmów pt. "Osiem Błogosławieństw", które wprowadzają we współczesne życie te nakazy ewangeliczne. Dwa piersze są ukończone, dalszych sześć jest na ukończeniu.

NAKŁAD "OSSERVATORE ROMANO"

"Osservatore Romano", dziennik watykański, mimo zamieszczanych w nim zdjęć, doskonałego druku oraz ciekawej kroniki archeologicznej, ma tylko 30 tys. numerów dziennego nakładu, jak to podaje jeden z czołowych dzienników anglosaskich.

NA TRZYNASTĄ NIEDZIELĘ ROKU

✝

Kto miłuje ojca albo matkę więcej niż mnie, nie jest mnie godzien, a kto miłuje syna albo córkę nade mnie, nie jest mnie godzien. A kto nie bierze krzyża swego, a nie naśladuje mnie, nie jest mnie godzien. Kto znalazł duszę swoją, straci ją; a kto by utracił duszę swą dla mnie, znajdzie ją. Kto was przyjmuje, mnie przyjmuje; a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie posłał. Kto przyjmuje proroka w imię proroka, zapłatę proroka weźmie, a kto przyjmuje sprawiedliwego, zapłatę sprawiedliwego weźmie. A ktobykolwiek dał się napić jednemu z tych najmniejszych kubek zimnej wody, tylko w imię ucznia, zaprawdę powiadam wam, nie straci zapłaty swojej.

✝

Idea przewodnia Liturgii dzisiejszej Mszy św. ma za zadanie wskazać nam, na czym polega szczęście człowieka na ziemi. Wielu sądzi, że będą szczęśliwymi, kiedy tylko będą myśleć o sobie, żeby im się dobrze powodziło, a innymi nie będą się zajmować. Stąd na świecie tyle egoizmu, nienawiści i braku litości względem cierpiących i nieszczęśliwych. Św. Paweł wykazuje, że chrześcijanin przez chrzest staje się drugim Chrystusem i ma prowadzić życie pełne poświęcenia dla Boga i bliźnich. Nawet tak drogich osób jak rodziców nie można więcej kochać niż Boga, powiada nam bez ogródek Chrystus. Podobnie kiedy chodzi o życie, jeśli je zamienią tylko na używanie, to je stracą, ale kiedy je poświęcą Bogu i Jego służbie, choćby je stracili, jak dali tego przykład męczennicy, a ostatnio nasz rodak błog. Maksymilian Kolbe — wtenczas otrzymali lepsze życie, bo wieczną szczęśliwość. Również wielka nagroda czeka za dobre uczynki względem bliźnich, bo Chrystus nagradza je, jakby były uczynione Jemu samemu. Już w Starym Testamencie Sumitka za czasów proroka Elizeusza otrzymała wielką nagrodę za okazanie miłosierdzia prorokowi. Pan Jezus zapewnia nas, że kubek zimnej wody nie pozostanie bez nagrody. A cóż mówić o innych dobrych uczynkach względem biednych i nieszczęśliwych. Każdy z nas, przekona się, jak wielki pokój do duszy wprowadza pokonanie egoizmu. Nieraz się zdarza, że jesteśmy dobrymi i miłosiernymi dla drugich, ale zapominamy o tych przymiotach wobec własnej rodziny. Jeśli nie możemy podczas pracy wylać złość na przełożonego, czy kupujących, to potem nie okazujemy cierpliwości i dobroci względem żony, czy męża lub dzieci. A jak traktujemy robotników, czy służące? Chrystus nie tylko uczył miłości, ale sam zostawił jej przykład, jak łagodnie postępował z Apostołami? Jak znosi ich, jako prostych i niekrzesanych ludzi. Czy nie doświadczyliśmy nieraz w życiu, jak nam zaszkodził wybuch złości i nienawiści? Trudno nam pogodzić się z tą prawdą w praktyce, że mamy widzieć Chrystusa w naszych braciach: Tymczasem On odrzekł: "Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych — mnieście uczynili". Jak łatwiej byłoby nam dobrze czynić, gdybyśmy pamiętali o tej zasadzie Pana Jezusa !

KS. Z. P.

com
MANAH
adubando dá

KLASZTORY CYSTERSÓW W POLSCE

W Polsce bawił o. Sieghart Kleiner, opat generalny Zakonu Cystersów. W czasie swego pobytu w Polsce opat Kleiner wizytował opactwo w Mogile, które wkrótce obchodzić będzie jubileusz 750-lecia swego istnienia, a następnie klasztory cystersów w Szczyrzycu, Wąchocku, Jędrzejowie oraz placówki duszpasterskie w Trybszu na Spiszu, Jodłowniku pow. Limanowa, Oliwie, Henrykowie i w Krzeszowie na Dolnym Śląsku.

OSTRZEŻENIE PRZED MATERIALIZMEM ZACHODU

Ostrzeżenie przed materializmem Zachodu, oto treść artykułu kardynała Pawła Zoungrana z Górnej Wolty w Afryce. Artykuł ukazał się w piśmie włoskim "Oggi" (Dziś). Kardynał pisze: "Nasze społeczeństwo zmierza ku zmaterializowaniu, naśladując sposób życia społeczeństw zachodnich. Przejawia się to w osłabieniu zmysłu religijnego, co jest skutkiem nie postępu, lecz materializmu ducha Zachodu. Mogę z dumą stwierdzić, że w Afryce nie ma ani żebraków, ani opuszczonych sierot. Wariaci i trędowaci żyją w rodzinach, których są członkami tak, jakby byli zdrowi. Nie niszczy ich psychicznie poczucie wyobcowania. Klan zapewnia każdemu swemu członkowi bezpieczeństwo społeczne, o które w Europie tak się walczy. Inne znamienne rysy Afrykańczyków — pisze Kardynał — to bezpośredniość w stosunkach, w sposobach postępowania, w kontaktach z ludźmi. Bezpośredniość będąca zupełnym przeciwieństwem tego, do czego wy, na Zachodzie, tak jesteście przywiązani, przeciwieństwem metody i racjonalizacji".

LUCJAN RYDEL O BEATYFIKACJI KRÓLOWEJ JADWIGI

Za dwa lata, 18 lutego 1974 roku, będziemy obchodzić jubileusz 600-lecia urodzin sł. B. Królowej Jadwigi. W obliczu tak wielkiego jubileuszu rozżarza się na nowo pragnienie zobaczenia Królowej Jadwigi w glorii Błogosławionych. Byłby to najwznioślejszy sposób uczczenia jubileuszu. Przez wszystkie wieki to pragnienie tkwiło w sercach Polaków, manifestowało się w literaturze, historii, sztuce, w staraniach o beatyfikację. Cytujemy wypowiedź Lucjana Rydla.

"Jest jeszcze aureola inna, świetniejsza stokroć od królewskiej, którą nad głowami najzasłużalszych dla ludzkości rozpala muza historii, prawdomówna Klio; jest hołd stokroć chlubniejszy od tych, które wdzięczna potomność największym bohaterom składa, uwieńczając ich piórem, pędzlem czy dłutem: to wieniec uwity z niebiańskich blasków, którym Chrystus przez Namiestnika swego wieńczy wiernych swoich wyznawców, apostołów i męczenników, imiona ich podając "urbi et orbi" na godne czci w chrześcijańskim świecie; to hołd najwyższy, jakiego można doznać na ziemi, obejmując ów rodzaj pośrednictwo pomiędzy ludźmi a Bogiem. W równej mierze jak tamtych wieńców i chwał ziemskich, tak nadziemskiej tej korony i hołdów na wyżynie ołtarzą godną jest naprawdę Jadwiga".

GENERALNY ZJAZD JEZUITÓW

Generał Jezuitów, ojciec Piotr Aruppe, zwołał 32 Kongregację Generalną Towarzystwa Jezusowego na przyszłą wiosnę. Chodzi o rozważenia wielu aktualnych problemów. W świecie jest obecnie 31.745 Jezuitów. W ciągu ostatnich 10 lat ilość członków Towarzystwa Jezusowego spadła o 15%. W roku 1950 było 1.221 powołań, a w r. 1970 tylko 147.

SUROWY NAKAZ DLA SPOWIEDNIKÓW

Nakaz noszenia sutanny przez księży, którzy spowiadają, wydali biskupi we Włoszech południowych; tym, którzy by polecenia tego nie wypełniali, odebrane zostanie prawo spowiadania.

WIEŚCI Z POLSKI

PAP O WYJAZDACH Z POLSKI DO KRAJÓW "KAPITALISTYCZNYCH"

(FEI) Z końcem pierwszej połowy maja br. prasa warszawska ogłosiła komunikat agencji PAP, informujący o udogodnieniach w wyjazdach do krajów "kapitalistycznych". Udogodnienia te spowodowały, że większa niż w poprzednich latach liczba osób z kraju zamierza spędzić urlop poza granicami. We wspomnianym komunikacie PAP udziela odpowiedzi na szereg najczęściej powtarzających się pytań, takich m. in. jak: ile kosztuje paszport; czy przydział 100 dolarów wpływa na opłaty paszportowe?

Pełna opłata paszportowa wynosi 5.000 zł za wydanie paszportu na kraje europejskie i 7.000 zł — na kraje pozaeuropejskie. Za wznowienie ważności paszportu opłata wynosi 2.000 zł niezależnie od regionu geograficznego. Obecnie mogą być wznawiane paszporty, wystawiane po 2 marca 1967 roku.

— Ulgowa stawka opłaty paszportowej wynosi 1.000 zł za wydanie paszportu i 500 zł za jego wznowienie.

— Młodzież i studenci korzystają z ulgi w opłacie paszportowej wyjeżdżając na wakacje letnie, z wyłączeniem uczęszczających na kursy wieczorowe i studiujących zaocznie. Opłata paszportowa wynosi wówczas 500 zł za wydanie paszportu i 250 zł za jego wznowienie (niezależnie od sposobu pokrycia kosztów podróży).

— Możliwość zakupu 100 dolarów nie wpływa na opłaty paszportowe, gdyż wysokość tych opłat uzależniona jest od następujących czynników: celu podróży, regionu geograficznego, sposobu pokrycia kosztów podróży, wieku osoby wyjeżdżającej oraz jej zajęcia (ulgi dla studentów i uczniów), a także dokumentu, na podstawie którego następuje przekroczenie granicy.

— Mając przydział 100 dolarów — jak zaznacza PAP — teoretycznie można wyjechać do każdego państwa. Jednak aby wyjazd mógł nastąpić, potrzebna jest zgoda nie tylko władz krajowych, lecz również przedstawicielstwa państwa obcego, wyrażona w formie wizy, zezwalającej na pobyt w danym państwie na określony czas.

EKSPORT POLSKICH CIĄGNIKÓW DO INDII

Indie są jednym z największych odbiorców polskich ciągników. Wraz z tegorocznymi dostawami ilość "Ursusów" pracujących na indyjskich polach zwiększy się w br. do 50 tys. Są to ciągniki eksportowe w całości lub montowane na miejscu z polskich części i podzespołów.

KŁOPOTY POLSKIEJ MARYNARKI HANDLOWEJ - ODPŁYW MARYNARZY, BRAK ZAINTERESOWANIA MŁODZIEŻY

(FEI) Prasa krajowa w tym m. in. "Głos wybrzeża" i "Dziennik Bałtycki", ujawniły ostatnio szereg szczegółów o kłopotach polskiej marynarki handlowej. Jakkolwiek warunki pracy i zarobki marynarzy — pisze "Głos Wybrzeża" (10.5) uległy i ulegają stałej poprawie — nadal "występuje negatywne zjawisko odpływu z zawodu dobrze wykszkolonych marynarzy i oficerów oraz zmniejsza się zainteresowanie młodzieży studiami w szkołach morskich i pracą na morzu. Lądi bowiem kusi coraz lepszymi warunkami wynagrodzenia, życia i spędzania wolnego czasu".

W związku z tą sytuacją — jak dowiadujemy się z "Trybuny Ludu" (17.5) — podjęto specjalną akcję zmierzającą do "poprawy warunków pracy i warunków socjalno-bytowych załóg pływających i załóg przedsiębiorstw lądowych. Na działalność socjalno-bytową przeznacza się o 70 procent więcej środków niż w poprzedniej 5-latce" (1966 - 1970). W obecnym 5-leciu — pisze ów dziennik — wydatki na gospodarkę morską wyniosą 46 miliardów złotych, a więc będą niewiele niższe niż w całym 20-leciu 1950 - 1970".

POLSKA BUDUJE NAJWIĘKSZE W EUROPIE FABRYKI KWASU SIARKOWEGO

1 lipca br. ruszy w Duisburgu (NRF) największa spośród dotychczas budowanych w Europie, fabryka kwasu siarkowego, produkująca w jednym ciągu technologicznym 300 tys. ton tego produktu. Obiekt ten, budowany przez polskich fachowców, stanowi jedno spośród 24 kompletnych opracowań fabryk kwasu siarkowego, które opracowała załoga Biura Studiów, Projektów i Realizacji Inwestycji Przemysłu Nieorganicznego "Biprokwas" w Gliwicach. Kontrakt na budowę podobnie supernowoczesnego obiektu o wielkiej mocy podpisany został ostatnio z Czechosłowacją.

MONIUSZKO I KOPERNIK

W roku 1828 Stanisław Moniuszko, wówczas dziesięcioletni chłopiec, mieszkał w Warszawie na Krakowskim Przedmieściu w domu Staszyca. W tym domu właśnie, z okien drugiego piętra, widział mały Moniuszko jak odsłaniano pomnik Kopernika. Widok ten wywarł na przyszłym twórcy "Halki" i "Strasznego dworu" ogromne wrażenie. Często rozmyślał o Koperniku, nie tylko, jako o genialnym uczonym, ale jako o wielkim Polaku. Chciał nawet na jego cześć skomponować utwór muzyczny.

Gdy w roku 1872 nadchodziła rocznica kopernikowska i zaczęto się do niej w kraju przygotowywać, Moniuszko pisał do swego przyjaciela Aleksandra Walickiego — a było to w 1872 roku na cztery miesiące przed śmiercią Moniuszki, już sławnego kompozytora: "Muszę — pisał Moniuszko — wcześnie wiedzieć o wszelkich przygotowaniach, by skomponować coś porządnego na tę uroczystość, w której udział może mi wziąć pozwolą".

Niestety, Moniuszko, którego pech złych strapień ścigał przez całe życie chwili tej nie dożył.

To wspomnienie moniuszkowskie nabiera na nowo żywego blasku, gdy zbliża się ponownie historyczna rocznica kopernikowska.

NOWE WYDANIA SŁONIMSKIEGO

Ukazały się w Warszawie po długiej przerwie nowe wydania dwóch książek Antoniego Słonimskiego. Jedną z nich jest jego fascynująca "Jawa i mrzonka". Są to dwa opowiadania w formie monologów: "Spowiedź emigranta" i "Jak to było naprawdę". Opowiadania poruszają w sposób śmiały i kontrowersyjny (i poetyczny zarazem) aktualne problemy życiowe. Gdy opowiadania te ukazały się przed kilku lat, zostały natychmiast rozchwytane.

Drugą książką Słonimskiego, która od lat czekała na nowe wydanie jest dramat "Wieża Babel". Utwór ten był wystawiony w Warszawie w 1927 roku, w reżyserii Schillera, w Teatrze Polskim. Dramat porusza w formie poetyckiej (nieraz w sposób wizyjny i jak gdyby proroczy) nadciągające przełomy i przemiany społeczne, moralne i techniczne. "Wieżę Babel" wydano obecnie w formie książkowej po długich podobno rozmyślaniach i debatach. Jest rzeczą ciekawą, czy "Wieża Babel" będzie dopuszczona na scenę? Jeśli by ją wystawiono byłoby to rzeczywiście dowodem zelżenia cenzury.

LUDWIK GALLET

KAPITAN CZART

(PRZYGODY CYRANA DE BERGERAC)

Przełożył z francuskiego Wiktor Gomulicki

104)

— Doradzam rzecz bardzo roztropną. Kto wie, na jak wielkie niebezpieczeństwo narażasz się, księże dobrodzieju, wybierając się w drogę sam na sam z nieznajomym ci człowiekiem. Któż może zaręczyć, czy nie targnie się on na twoje życie, aby za wszelką cenę zdobyć ów dokument, będący jedynym celem jego zabiegów?

— Za daleko posuwasz się pan w obawach. Nie jestem dzieckiem, mój panie, i umiem się bronić!

— Nie wątpię o tym, zauważę jednak, że ten cygan ma wspólników i że ksiądz proboszcz, który z nim samym łatwo dałby sobie radę, może ulec, gdy go obskoczy cała banda zbirów. Wreszcie, w każdym razie wypada ci, ojcze, pozostać w Saint-Sernin, gdyż ja wezwałem już mistrza, aby z jak największym pośpiechem przybył do Saint-Sernin.

— Pan to zrobiłeś?

— Tej nocy jeszcze, i to za pośrednictwem tej samej Maroty, która była przyczyną mego pierwszego niepowodzenia.

— Ach, panie! jeśli tak, to muszę zauważyć, żeś złożył losy tej sprawy w ręce wielce podejrzane!

— Bądź spokojny, mój ojcze. Dziś już jestem jej pewny. Jeszcze słowo. Czy potrafiłem zdobyć sobie u księdza dobrodzieja choć odrobinę zaufania?

— W głosie pańskim przebija się szczerość — wyznał ksiądz Jacek. — Jednakże, jak to już panu mówiłem, nie mam jeszcze wystarczających dowodów, abym mógł gościa swego poczytywać za oszusta.

— Niech i tak będzie. Wypada więc księdzu dobrodziejowi czekać na nowe odkrycia i wyjaśnienia. Tymczasem, spodziewam się, że treść naszej rozmowy pozostanie tylko wyłącznie pomiędzy nami dwoma?

— Wszakże uprzedziłeś mnie pan, że to spowiedź...

— Prawda; jestem więc co do tego spokojny. Pozostaje mi jeszcze udzielić szanownemu księdzu ostatniego zalecenia.

— Mów pan.

— Radzę oświadczyć gościowi wręcz, zaraz za powrotem z kościoła, że postanowiłeś, ojcze, nie wyjeżdżać, gdyż dowiedziałeś się, że Cyrano jest w drodze do Sainte-Sernin. Zobaczymy, ojcze, jakie wrażenie sprawi na nim ta wiadomość. Oprócz tego zalecam mieć się na baczności, gdyż jest rzeczą prawdopodobną, że Ben Joel zapragnie przywłaszczyć sobie siłą lub podstępem ów drogocenny dokument.

— Zastosuję się do tych rad. Wszystko to napełnia mnie niepokojem, i widzę, że jest tu niezbędną jak największa ostrożność.

— To są słowa bardzo roztropne. Jeśli na plebanii znajduje się wypadkiem jaka stara szpadzina, otrzej ją, ojcze, ze rdzy i miej pod ręką; jeśli, co lepiej jeszcze, jest tam para pistoletów, wpakuj w nie dwie porządne kule i nasyp uczciwą porcję prochu. Wszystko to, prędzej lub później, bardzo przydać się może. A teraz, spełniwszy, com miał do spełnienia, oddalam się i pozostawiam księdzu proboszczowi odpowiedzialność przed mistrzem mym za wszystko, co teraz nastąpi.

Sulpicjusz powstał z zamiarem odejścia.

Równocześnie z młodzieńcem i ksiądz Szablisty opuścił konfesjonał. Ujął on za ramię młodzieńca, wyprowadził go na światło i, przyjrzawszy się twarzy jego dokładnie, rzekł:

— Wyglądasz, mój panie, na człowieka uczciwego. Twierdzisz zatem, że Cyrano uprzedzony został o tym, co się tu dzieje?

— Przysięgam na duszę swą, że posłaniec z listem wyruszył przed świtem jeszcze — odpowiedział Castillan.

— Bardzo dobrze. Co teraz czynić zamyślasz?

— Będę czekał.

— Czy zatrzymałeś się w jakiej oberży?

— Nie! Strzegę się być na widoku. Pragnąłbym znaleźć w bliskości plebanii jaki punkt mniej widoczny do czynienia spostrzeżeń.

— Tam właśnie najprędzejby cię odkryto. Ale posłuchaj. Nie chciałbym zaniedbać niczego, co może być w sprawie tej użytecznym, gdyż zgaduję, że w tym, co mi mówisz, jest dużo prawdy i uczciwości. Otóż, zajdź na tyły plebanii i otwórz małą furtkę, która prowadzi na pole. Niedaleko stamtąd znajduje się szopa, do mnie należąca. Po drabinie, stojącej w środku szopy, dostaniesz się na strych, dość ciasny, ale wysłany słomą. Tam się ukryj. Będę ci sam przynosił pożywienie, objaśniając zarazem o przebiegu sprawy. Zgadzasz się pan na to?

— Najzupełniej. Teraz, jak sądzę, dojdziemy do porozumienia. Czy powiesz, ojcze, Ben Joelowi, com doradzał powiedzieć?

— Powiem wszystko; przyrzekam.

— Ach! dzięki ci, księże proboszczu. Nie obawiam się już teraz niczego.

C. d. n.

POLONIA ZAGRANICZNA

STANY ZJEDNOCZONE:

NOWY ZESZYT "POLISH REVIEW"

Kwartalnik "Polish Reviev", wydany przez Polski Instytut Naukowy w Ameryce, rozpoczął swój rocznik XVII nr 1, 1972.

Połowę numeru, który się właśnie ukazał, zajmuje sympozjon na temat stosunków niemiecko-polskich w okresie stu lat 1840 - 1940. Sympozjon ten składa się z referatów wygłoszonych na zjeździe AAASS czyli "Amerykańskiego Towarzystwa dla Popierania Studiów Slawistycznych" odbytym w Montrealu w maju 1971 r.

Przewodniczącym sesji polsko-niemieckiej był profesor Ludwik Krzyżanowski z New York University, jednak zasługa wprowadzenia tej tematyki na forum AAASS należy się młodemu uczonemu amerykańskiemu, prof. Harry K. Rosenthallowi, obecnie wykładającemu w California State College w Los Angeles.

NRF:

POLACY W NIEMCZECH

Jak wiemy, ilość Polaków w latach powojennych w Zach. Niemczech była bardzo duża. Znaczna ich ilość, szczególnie młodszych lub o pewnych specjalnościach, wyemigrowała przeważnie do krajów anglosaskich. Tych, co pozostali z wojennej gehenny, ocenia się na jakieś 50 tysięcy. Mają własne duszpasterstwo polskie, podobnie jak w W. Brytanii. Na jego czele stoi bardzo znany kapłan, ks. prał. E. Lubowiecki, zamieszkały we Frankfurcie nad Menem.

STANY ZJEDNOCZONE:

SUKCES POLAŃSKIEGO

Olimpijski Komitet Organizacyjny postanowił zaprosić do uwiecznienia na taśmie filmowej tegorocznych Igrzysk Olimpijskich dwunastu najlepszych w skali światowej reżyserów. Zaproszenia do Monachium otrzymali: Roman Polański, Michelangelo Antonioni, Ingmar Bergman, Luis Bunuel, John Schlesinger oraz kilku innych.

Montaż 8 zamierzonych krótkometrażówek powierzono niemieckiemu reżyserowi Michael Pfeger.

Każda z krótkometrażówek stanowić będzie wspólne dzieło dwóch spośród zaproszonej dwunastki. W wyniku tego ilość filmów ograniczona zostanie do 8.

Osiem krótkometrażówek złoży się na całość, która stanowić będzie dzieło filmowe, uwieczniając na srebrnym ekranie tegoroczne Igrzyska Olimpijskie w Monachium.

Komitet Olimpijski zastrzegł sobie prawo doboru tematów. Koszt realizacji filmu wyniesie od 4 do 6 milionów DM.

SZWECJA:

POLSKA RODZINA POMIANÓW

Najstarszym mieszkańcem Sztokholmu jest Alf (Alfred) Pomian, który 27 marca br. ukończył 105 lat życia. Jest on w stolicy Szwecji bardzo popularną osobistością. Szwedzka prasa często zamieszcza wywiady z pełnym sił witalnych i temperamentem staruszkiem, przypomina jego życiorys. Alfred Pomian przyszedł na świat w Sztokholmie w 1867 r. w trzy lata po przybyciu do Szwecji jego rodziców. Ojciec brał udział w Powstaniu Styczniowym i musiał uchodzić za granicę przed prześladowaniami władz carskich. Pomian ma trzech synów. Jeden z nich od wielu lat jest prokurentem w Szwedzko-Polskiej Izbie Handlowej. W rodzinie żywy jest kult języka polskiego i polskich tradycji. Wszyscy członkowie rodziny mówią po polsku.

WIELKA BRYTANIA:

ZGON WIKTORA BUDZYŃSKIEGO

"Gazeta Niedzielna" z Londynu poniosła dotkliwą stratę. Koniec felietonów "Z Niedzielną Wizytą" wraz ze śmiercią pogodnego z usposobienia, dowcipnego z talentu a rozumnego z twardej szkoły życia, ich pracowitego Autora, Wiktora Budzyńskiego.

W okresie międzywojennego 20-lecia Niepodległości odrodzonego Państwa Polskiego zasłynął Zmarły jako twórca i kierownik fenomenalnego zjawiska, jakim była "Wesoła Lwowska Fala" w młodziutkiej polskiej radiofonii. Impreza ta, klasycznie regionalna, została przyjęta z serdecznym entuzjazmem przez cały naród. Dzięki niej Lwów w jakiś magiczny sposób stał się przedmiotem spontanicznego, a bardzo żarliwego sentymentu całej Polski. Była to po prostu eksplozja swoistego dowcipu grupy młodych utalentowanych ludzi, zakochanych w swoim mieście, szczęśliwych swoją młodością, rozradowanych swą pracą i jej przyjęciem przez słuchaczy.

Po dramacie Polski w 1939 roku, Wiktor Budzyński pracuje dalej.

Jeszcze w czasie wojny wznawia "Lwowską Falę", jako Czołówkę Sił Zbrojnych w Anglii. Po wojnie daje się poznać jako popularny autor dramatyczny. Szczególne powodzenie miały jego sztuki: "Spotkanie", oraz "Preclarka z Pohulanki".

Był założycielem teatrów rewiowych "Niebieski Balonik" a póniej "Różowy Balonik". Przez kilkanaście lat pracował w rozgłośni polskiej Radia Wolna Europa.

Wiktor Budzyński był talentem wszechstronnym. Pracował jako kierownik artystyczny i reżyser programów rewiowych, komponował piosenki, był taktownym i dowcipnym konferansjerem, aktorem i piosenkarzem. Pracował niezwykle wydajnie i niezmordowanie. Ostatnie jego osiągnięcia, to dwie rewie wystawione w Londynie: "Ułańska Jesień" i "Bez Propagandy".

BELGIA:

INAUGURACJA OBCHODÓW KOPERNIKOWSKICH W WILLEBROEK

Ruchliwe Towarzystwo Przyjaźni Belgijsko-Polskiej w Willebroek w pobliżu Antwerpii zorganizowało w sali miejskiej uroczysty wieczór poświęcony 500-ej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. W spotkaniu oprócz członków Towarzystwa wziął udział burmistrz miasta. Referat poświęcony życiu i działalności Mikołaja Kopernika wygłosił znany przyjaciel Polski i Polaków p. Marcel Franckaerts. W nastrój czasów Kopernika wprowadził obecnych na imprezie kolorowy film polski w wersji francuskiej pt. "Złoty wiek Pomorza i Warmii".

FRANCJA:

ECHA "DNIA FOLKLORU POLSKIEGO" W THIONVILLE

Zespoły Folklorystyczne Wschodniej Francji mają swoją renomę, nic więc dziwnego, że w kwietniu 1972 r., sala "Foyer dr Albert Schweitzer" w Thionville była wypełniona zarówno rodakami, jak i Francuzami. Na program uroczystości złożyły się pieśni ludowe odśpiewane przez Chór im. św. Cecylii z Algrange i szkołę polską z Konacker oraz tańce regionalne, wykonane z werwą, w barwnych kostiumach, przez zespoły folklorystyczne: "Wisłę" Niezależnego II Okręgu ZHP, KSMP Rombas i "Bałtyk" szkoły polskiej Konacker. Ten ostatni młody zespół — dotrzymał kroku renomowanym zespołom, dobrze tańczący, w nowych strojach, co jest zasługą pań: Wójcik, Janiny, Witczak, Kwidzińskiej i trudno tu pominąć p. Trendę Stanisława muzykanta i p. Bałabuszyńską Janinę, kierowniczkę zespołu. Jak w kalejdoskopie zmieniały się śpiewy i tańce nasze, od gór tatrzańskich, poprzez nizinę krakowską, kujawską do sinego Bałtyku!

JEDNEGO PIJAKA MNIEJ —
JEDNEGO CZŁOWIEKA WIĘCEJ STWARZA...
SARCOTON
ZWALCZA PIJAŃSTWO
Do nabycia w aptekach i drogeriach

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS
AUTO VIDROS
S. CRISTÓVÃO
TEM DE TUDO PARA SEU CARRO
VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS
MATRIZ: R. NILO CAIRO, 52
FILIAL: R. CONS. LAURINDO, 961
Fones: 22-7349 24-5374

DZIAŁ POLTYCKI

Gdy gaśnie słońce

ZOFIA HRYNKIEWICZ

(Wyjątek z tomu poezji "A gdy serca — płoną")

Z dotykiem wiatru spływa tęsknota,
Gdy gaśnie słońce za borem —
Kiedy się cisza roztacza wieczorem
W blasku księżyca złotym.

Niebo w seledyn przeszło na zachodzie,
Czerwień róż gaśnie powoli,
Może to łzy są? Jakże serce boli.
Może to szczęście odchodzi?

Nie! To zaduma tylko i tęsknota.
Za tym, co się jutro spełni.
Kiedy poranek, ze zmierzchów i czerni,
Nadbiegnie słonecznym powrotem.

●

Nie depczcie przeszłości

(Słowa poety Adama Asnyka do młodych)

Każda epoka ma swe własne cele,
I zapomina o wczorajszych snach,
Nieście więc wiedzy pochodnie na czele
I nowy udział bierzcie w wieków dziele,
Przyszłości podnieście gmach.
Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy,
Choć sami macie doskonalsze wznieść;
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy
I miłość ludzka stoi tam na straży
I wy winniście im cześć.

KĄCIK RODZINNY:

DETERGENTY BIOLOGICZNE

Od chwili pojawienia się na rynku detergentów czyli proszków do prania tzw. "biologicznych", toczy się spór między specjalistami, czy powodują one schorzenia skóry. Z tego powodu brytyjskie władze zarządziły zbadanie przez dermatologów związku między używaniem proszków biologicznych i chorobami skóry.

Dermatolodzy stwierdzili, że proszki te mogą spowodować schorzenia, ale że problem nie jest "ważki". Jednak skóra uprzednio już uszkodzona może znów ucierpieć od proszków; zalecili więc, żeby na ich opakowaniu figurowało ostrzeżenie, a mianowicie: po każdym użyciu należy ręce dobrze opłukać i wytrzeć, zaś osoby ze skórą wrażliwą lub uszkodzoną powinny ściśle stosować się do instrukcji i unikać zbyt długiego kontaktu z roztworem biologicznych detergentów. Na niektórych opakowaniach proszków biologicznych ostrzeżenie było już w 1970 roku, mimo że zarządzenie obowiązuje dopiero od 1971 roku; obecnie mają je wszystkie pudełka.

Wielu lekarzy twierdzi mimo to, że od czasu wprowadzenia detergentów biologicznych, wypadki schorzeń skóry na rękach są częstsze.

Proszki biologiczne zawierają enzyny rozczepiające zarówno białka jak tłuszcze, stąd ich działanie. Enzymy, względnie fermenty, to substancje organiczne; wie się o nich dużo, ale — co szczególnie ważne — nie wie się wszystkiego. Enzymy wytwarzane w komórkach roślin i zwierząt są biologicznie czynne. Regulują przebieg różnych procesów życia, jak np. rozczepianie węglowodanów, białka oraz tłuszczów. Wykonywując te funkcje, enzymy zasadniczo nie ulegają zużyciu.

Ta ostatnia własność enzymów jest przyczyną, dla której detergenty biologiczne zostały w niektórych krajach, np. we Francji, zabronione. "Nie ulegają zużyciu" to znaczy, że zostają w ściekach.

Wracam do rąk, które się zanurza w roztworze detergentów. Zdaniem szeregu znanych mi lekarzy, skóra na rękach jest obecnie częściej dotknięta schorzeniami, niż przed "erą biologiczną". Pierwszą i bardzo ważną przyczyną jest nieuwaga kobiet, które nie czytają ostrzeżenia, a często nawet znając je nie stosują się do niego. Tymczasem konieczne jest opłukanie rąk letnią wodą, wytarcie i wysmarowanie odrobiną kremu.

Najlepiej trzymać się zasady, że używa się proszków biologicznych w rękawiczkach gumowych i uważa się, żeby były one całe. Jeżeli rękawiczka ma najmniejszą dziurkę, płyn przenika do skóry i zostaje przez cały czas noszenia rękawiczki. Po zdjęciu rękawiczek również zaleca się ręce umyć, choćby dlatego że przeważnie są spocone; osuszyć i wetrzeć odrobinę kremu.

Dermatolog, który zaleca te środki ostrożności, podkreśla, że żadne orzeczenie ekspertów co do działania detergentów biologicznych na skórę nie może być stuprocentowo pewne, ponieważ istota i działanie enzymów nie są całkowicie znane, a następnie, ponieważ nie zużywają się, mogą działać i po przerwaniu kontaktu rąk z detergentem.

Wobec tego, co obecnie wiadomo o detergentach biologicznych, zaleca się więc jak najdalej idącą ostrożność w ich używaniu. Ostrożenie to powinny sobie szczególnie wziąć do serca kobiety łase na wszelkiego rodzaju gospodarskie "nowości".

HESTIA

PROBLEM PALENIA TYTONIU

Zagadnienie palenia tytoniu jest problemem, który interesuje szeroki świat naukowców, publicystów i pedagogów. Odgrywa ono dużą rolę w wychowaniu młodych pokoleń, pod wszystkimi szerokościami geograficznymi.

Ciekawie omawia tę sprawę dr Andrzej Korsak w broszurze: "Dziękuję, już nie palę", w której autor cytuje nazwiska światowej sławy naukowców, omawiających to zagadnienie w swych pracach. A oto szereg cyfrowych danych:

Przeciętny palacz tytoniu wchłania 2,5% mg. tlenku węgla, 3% mg. nikotyny, co powoduje stan przewlekłego zatrucia, w postaci podwyższonego ciśnienia krwi, niedotlenienia serca, zatrucie komórek mięśniowych i bólów głowy. Palacz wchłania jednocześnie rakotwórcze ciała smołowate, powstające przy suchej destylacji tytoniu i bibułki, co zagraża chorobą wrzodową żołądka, przewlekłym zapaleniem oskrzeli i rozedmą płuc. Przy paleniu fajki, może powstać rak warg.

Palenie nie jest niewinną przyjemnością, lecz nałogiem niebezpiecznym dla zdrowia człowieka, społeczeństwa i ludzkości.

Palacze mają przyspieszone wybuchowe reakcje, cierpią na zmienność nastrojów i zaburzenia snu.

Kilka rad dr Andrzeja:

Świadomy palacz pali w pomieszczeniach obszernych i otwartych po jedzeniu i nigdy na czczo, używa ustnika, który w swym filtrze zatrzymuje 25% szkodliwych dla zdrowia składników. Wypala 2/3 papierosa, 18% trujących składników pozostaje w dużym niedopałku. Pali powoli. Zażywa witaminy C i B., bo palenie pozbawia organizm tych witamin.

Poruszając zagadnienie, jak się odzwyczaić od palenia, dr A. Korsak sugeruje zmianę w normalnym toku życia np. wyjazd na wakacje, ponieważ takie zmiany rozluźniają "sieć drobnych przyzwyczajeń"; dalej przez palenie za sobą mostów: wyrzucić popielniczki z pokoju, a papierosy z kieszeni, lub z torebki; próbować wspólnie zaprzestania palenia, kto wytrzyma.

Kupować papierosy niesmaczne, przeciw astmatyczne (obrzydzają palenie), płukać jamę ustną roztworem kalihipermanganicum, albo: 0,1% roztworem lapisu.

Odzwyczajamy się od ruchów "nawykowych" rąk, przez gryzienie ziarenek słonecznika, lub żucie gumy mentolowej, ssanie trudno rozpuszczających się cukierków miętowych, lub eukaliptusowych.

Stosować codziennie kąpiele z gałką jodłową, oraz zwiększyć godziny snu. Pić duże ilości płynów, szczególnie soków owocowych, jeść duże ilości jarzyn i owoców.

Jeśli chodzi o palące kobiety, to grozi im zmiana głosu na chrapliwy, rysy zaostrzają się, cera staje się zwiędła i szara, powstają przedwczesne zmarszczki. Palaczka jest roztargniona, drażliwa i w pewnych wypadkach stopniowo osłabia się jej wzrok.

A teraz kilka maksym:

"Papierosami częstuj swoich wrogów, a nie przyjaciół". "Z jednego końca ogień, a z drugiego... głupiec!"

Opracowała na podstawie broszury dr Andrzeja Korsaka.

Janina Kawalcowa

Pięć amerykańskich błędów w Azji

Pod koniec drugiej wojny światowej prestiż Ameryki i jej wpływy w Azji sięgały zenitu. Wyzwoliła ona prawie bilion ludzi spod japońskiego jarzma, a w ślad za jej zwycięską armią poszła masowa pomoc gospodarcza na cele odbudowy i rozwoju ekonomicznego. Dostarczony Japonii w ogromnych ilościach kapitał i nowa technologia pomogły dawnemu przeciwnikowi USA przekształcić się w ciągu jednego pokolenia w trzecią potęgę przemysłową świata.

Jednakże po tym wspaniałym wstępie USA zaczęły popełniać błędy. Pierwszym błędem były Chiny. Po upadku dynastii mandżurskiej w Chinach (przed pierwszą wojną światową) głową państwa został Sun Jat-sen, co dało dla USA wyjątkową wprost szansę, a zarazem stanowiło wyzwanie. Niestety, błagania prez. Sun Jat-sena o pomoc gospodarczą i techniczną Stanów Zjednoczonych i Europy zachodniej zostały zignorowane, toteż w roku 1923 dr Sun zwrócił się do Związku Sowieckiego.

Błąd drugi, to Korea. Kiedy wyszkolona przez ZSRR armia północnokoreańska przekroczyła linię równoleżnika 38 w 1950 roku i zaatakowała Koreę południową, rząd Stanów Zjednoczonych — niewątpliwie ku zaskoczeniu Chin, ZSRR i Korei północnej — poprosił o mandat na zorganizowanie armii ONZ w celu powstrzymania inwazji i otrzymał go. W lipcu 1953 roku czyli w dwa lata i 10 miesięcy później Ameryka zgodziła się na rozejm, którego linia przebiegała mniej więcej wzdłuż 38 równoleżnika, a więc tam gdzie siły ONZ mogły się zatrzymać we wrześniu 1950 roku i uznać swą misję za skończoną.

Błąd trzeci — Tajwan. Kiedy po sromotnej klęsce Czang Kai-szek z resztkami swoich wojsk wycofał się na Tajwan, USA pośpieszyły mu z hojną pomocą gospodarczą i gwarancjami bezpieczeństwa. W ówczesnych czasach była to decyzja rozsądna. Niestety, rząd USA poszedł znacznie dalej, godząc się na przeszkolenie i wyposażenie na nowo resztek armii nacjonalistów, w celu nie tylko obrony Tajwanu przed inwazją, lecz również przeprowadzenia desantu na kontynencie, "wyzwolenia" Chin spod panowania komunistów i przywrócenie rządów Czang Kai-szeka.

Błąd czwarty. — Azja Południowo-wschodnia. W okresie drugiej wojny światowej prezydent Roosevelt zdecydowanie wyrażał pogląd, że nie należy pozwolić Francuzom na odbudowanie ich kolonialnych pozycji w Indochinach. Jednakże uległ Połączonemu Komitetowi Szefów Sztabów i zajął całkowicie odmienne stanowisko. W rezultacie w maju 1950 roku USA zgodziły się poprzeć Francję w utrzymaniu rządów kolonialnych.

Błąd piąty — Azja Południowa. Wynikł on z tego samego rodzaju błędnych kalkulacji militarnych i politycznych, które kosztowały Amerykę tak drogo w innych częściach Azji. Seria pomyłek zaczęła się w 1953 r. i trwa do dziś.

("Gwiazda Polarna")

Kuchnia Polska

DOSKONAŁY SERNIK

Składniki: 1 kg dobrego sera, 1 łyżka mąki ziemniaczanej, 1 szklanka cukru, 12 1/2 dkg masła, 6 jaj, wanilia, rodzynki, skórka pomarańczowa, pół paczki proszku do pieczenia.

Przyrządzenie — Ser przepuścić przez maszynkę i dobrze rozetrzeć z masłem. Żółtka utrzeć z cukrem do białości, ubić sztywną pianę z białek. Wymieszać ser, żółtka i pianę dodając mąkę ziemniaczaną, utłuczoną wanilię i proszek do pieczenia. Włożyć masę do podłużnej formy wysmarowanej masłem i wysypanej tartą bułką i wstawić do gorącego piekarnika. Upiec na jasnozłoty kolor. Przed wyjęciem sprawdzić ostrożnie cienkim patyczkiem czy już jest upieczony.

Uśmiechnij się...

SPRAWA ŻYRAFY

— Jasiu, powiedz mi, dlaczego żyrafa ma taką długą szyję?

— Żeby mogła dostać do liści wysokich drzew.

— No, a te liście czemu rosną tak wysoko?

— A to dlatego, panie profesorze, żeby wyrafa nie musiała się schylać !

NIE MA WYBORU

W zatłoczonym tramwaju jeden z pasażerów w czasie awantury woła do drugiego:

— Panie, co się pan pcha tak na chama?

— Proszę pana, a czy w takim tłoku można wybierać?

POWÓD

Ojciec do Jasia:

— Czy ty wiesz, ile mnie kosztuje twoja nauka?

— Wiem, tato, i dlatego staram się uczyć jak najmniej.

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w Polsce

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, tj. krowy, świnie. Węgiel, koks, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH

GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY URZĄDZENIA SANITARNE, MASZYNY ROLNICZE

NOWA WIELKA ZNIŻKA SAMOCHODÓW Prod. POLSKIEJ

1) art. 20038 "FIAT 125 P" — 1300 cm $ 1.450
2) " 20048 "FIAT 125 P" — 1500 cm $ 1.550
3) " 20008 "WARSZAWA 223" $ 1.250
4) " 20028 "WARSZAWA 224" $ 1.250
5) " 20148 "WARSZAWA-COMBI" 223 $ 1.350
6) " 20024 "SKODA S100" $ 1.370
7) " 20124 "Wartburg de Luxe" $ 1.400

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN,

Caixa Postal N.º 5127 — Tel.: 220-39-65
01000 SÃO PAULO

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 — Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473
CURITIBA — PARANÁ

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital B. Jesus
Médico da Pref. Municipal.
ATENDE:
Hospital: das 8 às 12 horas.
Consultório: R. D. Pedro II, 829 — das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA - PARANÁ

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego. — Były Profesor Uniwersytetu Parańskiego.
Po powrocie z Europy przyjmuje w *Farmácia Stelfeld*, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.
Rezyd.: Ébano Pereira, 322

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. *Rua Voluntários da Pátria, 620 — CURITIBA.*

DR. NEWTON MAIEWSKI
CIRURGIÃO DENTISTA
Extrações e dentaduras em 6 horas
Marechal Deodoro, 211 — 17.º andar - Fone: 23-4650
Res.: 23-0200
CURITIBA
Edifício BRADESCO

DR STANISŁAW PUCHALA
CIRURGIAO DENTISTA
CONSULTÓRIO
Av. Ipiranga, 877 — 1.º andar — Sala 116 — Fone: 35-0639
SÃO PAULO

DR. SILVESTRE GORSKI
CIRURGIAO DENTISTA
Atende no seguinte horário: segundas, quartas e sextas feiras, das 8,00 às 11,00 e das 15,00 às 19,00 horas.
Às quintas feiras: das 14,00 às 17,00 horas.
Al. Júlia da Costa, 1.190 — Fone: 23-4954 — CURITIBA.

Adwokaci:

DR LUCJAN KASPSZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and. 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Załatwia inwentarze, ściąga wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku.

Szpitale:

Prevenção do Câncer Ginecológico
Exames com hora marcada
Fone: 22-2222
CASA DA SAÚDE
DR MOYSÉS PACIORNIK
Rua Lourenço Pinto, 43
CURITIBA — PARANÁ

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Prç. Pres. Getúlio Vargas, 48
Tel.: 488 - S. José dos Pinhais
PARANÁ

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, rozbotnicze i naturalizacyjne.
Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta, n.º 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Edif. Pr. Zacarias), Edif. Quinze
Fone: 24-4005 — CURITIBA

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas cíveis e comerciais, Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9,30 às 11,00 e das 16,00 às 18,00 hs.

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações do imposto de renda. Serviços de contabilidade em geral.

Rua Cândido Lopes, 205 — 2.º andar — CURITIBA — PR

Udział Polonii brazylijskiej w II. wojnie światowej

(Dokończenie ze str. 2)

121. Bałachowski Jan
122. Bendyński Jan
123. Czarniak Mieczysław
124. Ferens Wawrzyniec
125. Kałamarz Piotr
126. Kośko Andrzej
127. Księka Antoni
128. Leja Kazimierz
129. Lemieszewski Aleksander
130. Łupak Jan
131. Mackiewicz Józef
132. Olecki Stefan
133. Staszewski Antoni
134. Tarnowski Wawrzyniec

Transport nr 3. Odpłynął 4 grudnia 1941 roku z Rio de Janeiro statkiem Highland Brigade.

145. Zuba Marian
146. Konat Tadeusz
147. Krawczyk Bolesław
148. Langauer Karol
149. Zarosa Tomasz
150. Gleba Wacław
151. Tomaszewski Czesław
152. Kilmosiuk Andrzej
153. Wysocki Antoni
154. Skrzypczak Jan
155. Józefowicz Fidelis
156. Krupiński Franciszek
156. Grycaj Eliasz
158. Drygała Aleksander
159. Pylak Stanisław

Transport nr 4. Odpłynął 9 lutego 1942 roku z Rio de Janeiro statkiem Highland Brigade.

166. Hawruk Piotr
167. Kaszuba Walenty
168. Sklez Dawid
169. Łobur Mikołaj
170. Bortniuk Iwan
171. Siemaszko Stanisław
172. Dunder Władysław

Transport n. 5. Odpłynął 27 marca 1942 roku z Santos. Nazwa statku nieznana.

181. Lipiński Franciszek
182. Widruk Michał
183. Zaba Józef
184. Kornacz Kasjan

Transport n.6. Odpłynął 13 lipca 1942 roku z Rio de Janeiro. Nazwa statku nieznana.

212. Adamiak Stanisław
213. Niemiec Tadeusz

Transport nr 7. Odpłynął 27 sierpnia 1942 roku z Rio de Janeiro .Nazwa statku nieznana.

239. Arusiewicz Jan
240. Góral Józef
241. Kluch Franciszek
242. Kołbik Grzegorz
243. Kowal Stefan
244. Kraszczuk Jan
245. Krzak Józef
246. Lipa Józef
247. Markiewicz Bolesław
248. Mazurek Bazyli
249. Mielnik Michał
250. Mota Piotr
251. Ostroróg Jan
252. Pietrykiewicz Piotr
253. Ozga Bronisław
254. Putoń Aleksander
255. Putoń Franciszek
256. Putoń Jan
257. Putoń Józef
258. Putoń Stanisław
259. Romańczuk Józef
260. Rożniatowski Tadeusz
261. Sikora Antoni
262. Skrodzki Mikołaj
263. Sobczyk Kazimierz
264. Sobolewski Józef
265. Waryszak Bolesław
266. Waśkiewicz Stanisław
267. Węska Czesław
268. Wierzchowski Jan
269. Wojtkiewicz Antoni
270. Zub Szymon

Transport nr 8. Odpłynął 10 lutego 1943 roku z Rio de Janeiro. Nazwa statku nieznana.

311. Chmielewski Franciszek
312. Chrzanowski Jan
313. Czernlak Józef
314. Czunkiewicz Michał (Cjunkiewicz?)
315. Fryga Edward
316. Furman Henryk
317. Furman Władysław
318. Huba Franciszek
319. Kośnik Wincenty
320. Kurzysko Jan
321. Łukiański Piotr
322. Marciniak Józef
323. Marzec Tomasz
324. Niemiec Mieczysław
325. Nowakowski Paweł
326. Remis Kazimierz
327. Skrzypek Franciszek
328. Widomski Andrzej
329. Wypych Kazimierz

Transport nr 9. Odpłynął 20 czerwca 1943 roku z Santos statkiem Desirade.

335. Basztabin Władysław (syn)
336. Basztabin Wojciech (ojciec)
337. Biedacha Adolf
340. Dogoński Stanisław
341. Dunin Stanisław
344. Grelak Józef
345. Grudka Aleksander
346. Januszek Jan
348. Klimek Kazimierz
352. Maleszyk Wacław
353. Marczuk Bazyli
354. Mirowski Jan
357. Nowicki Stanisław
358. Nowosad Marcin
359. Olejarz Paweł
363. Pietras Adam
365. Pylak Józef
366. Radomski Bronisław
368. Sosnowski Michał
369. Stefański Aleksander
370. Tarczyński Teofil
371. Walczak Józef
372. Zelik Władysław

Transport nr 10. Odpłynął 19 października 1943 roku z Rio de Janeiro statkiem Highland Monarch.

Tymczasowa lista strat

Poległi L. p.:
14. Stefanus Kornel, † ppor.-lotnik.
40. Nowosad Józef, † 27-V-1942 na torpedowcu R.P. Garland.
246. Lipa Józef, † Francja, 1944.
314. Ciunkiewicz Michał, † Normandia, 1944.
116. Pietruczyk Bazyli, † pod Bredą, 1944.

Ranni L. p.:
63. Kasprzak Tomasz
145. Zuba Marian
254. Putoń Aleksander
341. Dunin Stanisław
344. Grelak Józef

Informacje i uzupełnienia proszę wysyłać pod adresem: Zygmunt Wieliczka, S. Paulo, r. Bar. de Tatui, 354, ap. 31.

ROMAN WACHOWICZ

Strzępy Historyczne

TADEUSZ MILAN GRZYBCZYK I JEGO TWÓRCZOŚĆ

— A czwarta gdzie?

— Czwarta?... To EGO, to wschód, skąd się wziął mój początek.

Gdy ogrodzenia spadły, obsadzał żywopłotem i splatał gałęziami. Zgniłą bramę zadrutował. Wbił przed nią z każdej strony po dwa słupki; jeden niższy, a drugi wyższy i przez nie przełaził. Kłopoty miał gdy odwiedzała go Józefa Gryczewska wraz z mężem; wtedy samotnik ożywiał się, stawał się wymowny i żartując, pomagał przełazić przez "poetyczną furtkę". Mimo, że lubił dzieci i zgodną rodzinę, to własnego ogniska domowego wyrzekł się. Nieraz w uniesieniu wysuwał na swoją obronę taki argument: Kto jest autorem życia jest i autorem śmierci. Ja uwolniłem się od ziemskiego jarzma — jestem wolny!

Pewnej nocy, gdy poeta przy naftowym kopciuszku czytał Kryszna murtiego, wtargnęło do wnętrza jego chałupiny dwóch zamaskowanych złoczyńców i pobili go srodze. Zadali mu dwie rany w głowę. Przy gwałtownych ruchach, kopciuszek zgasł i ciemności uratowały go od gorszych następstw. Poeta dowlókł się do sąsiada i ten zabrał go do apteki w São José dos Pinhais.

Obandarzowany, przeniósł się na jakiś czas do prof. Zawadzkiego w Araukarii. Po zagojeniu ran — powrócił do siebie. Niespełna trzy miesiące później odbył się drugi napad. Uderzono w drzwi z taką siłą, że te spadły i swym podmuchem znowu zgasiły kopciuszek. Po pierwszym napadzie poeta nierozstawał się z wypożyczonym rewolwerem. Napastnicy wpadając krzyczeli niesamowicie — "e assim val"! Od stołu poeta odpowiedział wystrzałem, mierząc w wyrwane drzwi, w kierunku Alei Słońca. Napastnicy uciekli. Poeta spędził bezsenną noc na strychu w towarzystwie licznej "rodziny rapozy", która dopominała się o jedzenie, a on na ich głód był bezradny.

Samotnik wziął plecak, ciupagę i przybył do Araukarii ze smutną wiadomością o powtórnym napadzie. Po trzech miesiącach pojechano ciężarówką po jego bagaż. Domek w zaroślach stał z otwartymi drzwiami i oknami, zupełnie zniszczony wewnątrz. Godna pożałowania była jego biblioteka; wszystko leżało w poniewierce i bezładzie, zdeptane, pomieszane. W ogrodzie ule z pszczołami powywracane. Bydło hasało po Alei Andromedy. Ogromny eukaliptus ucięty, wisiał w gałęziach innych drzew i przy powiewie wiatru groził zwaleniem się na domek poety. Pozbierał parę zardzewiałych naczyń kuchennych, chybotliwe krzesełko, wałek starego drutu, nóż roboty kowalskiej do rąbania rozpałki. W podartych papierach cudem odnaleźliśmy 15 sonetów Itambejskich w podeptanym zeszycie.

Po powrocie, poeta ulokował się u mnie na rok czasu. Gotował sobie sam na lampce spirytusowej, również sam prał bieliznę. Nie przyjmował żadnej pomocy, nie słuchał rad innych. Nie napisał anj słowa więcej. Tylko przy dobrym humorze, a ten miał zawsze, recytował swoją dawną twórczość.

Bardzo często recytował Odę do Miłości, którą powiadał, że napisał w przeciwieństwie do "Ody do Młodości" Mickiewicza. Po raz drugi jej nie przepisał, a oryginału nie odszukał.

Po roku czasu Tadeusz Milan Grzybczyk przeprowadził się do prof. Zawadzkiego, bo uważał, że chemikalia owadobójcze używane w moim gospodarstwie szkodziły mu. U państwa Zawadzkich zamieszkał w małym jednopokojowym domku, na ogrodzie, pośród kwiatów i zieleni. Odwiedzał mnie często i przynosił nowiny światowe i ogrodowe. Z ogrodowych były takie: W nocy jakiś zwierz dusił kurę. Wstał, aby powiadomić właścicieli, ale zawrócił od drzwi, bo po cóż mają ratować ją dzisiaj, skoro jutro jej łeb utną!

Innym razem poetą z daleka oznajmił:

— Panie, jaki tam ruch! Wszystko biega, lata. W niedzielę podstrzyżyny Zbyszka... Ja się do tego nie nadaję... wolę spacer.

(c. d. n.)

Kącik Młodzieżowy

DZIAŁ ZESPOŁU IMIENIA MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ

Dzień dobry, Droga Młodzieży!

EPOKA MASZYN...

Boskie Serce Jezusa,
Dane dla zbawienia dusz zbłąkanych,
Cierniem dzikim okolone,
W tej naszej ziemskiej wędrówce,
Pełnej tajemniczych zaułków i zakrętów,
Użycz światła — wzmocnij siły,
Byśmy zadanie godnie wypełnili.
By każda sprawa — była naszą wspólną sprawą,
Czas już najwyższy, byśmy naprawdę zrozumieli,
Że najmniejsza cząstka — cud Boski zawiera,
Że na małych rzeczach świat się opiera.

Krwawią Twe rany — spływa krew święta,
Lecz ludzkość oszołomiona — wiecznie zajęta
Pędzona zgrzytem maszyn i siłą wynalazków,
Nie dostrzega krwi — ani źródła Miłości
Epoka maszyn w — roboty — ludzi przemienia.
O, Słodkie Serce — włóczną przebite!
Spuść na biedną ludzkość rosę ukojenia,
Niech nas egoizm i ambicja bez miary,
Jak cień nie ściga. Niech serce nasze
Rytmem łagodniejszym uderzy.
Szczęście — niech każdy siłą wiary mierzy.

Janina M. Urban

NASZA SKRZYNECZKA

Droga Pani Janino!

Tłumaczy się Pani, że opóźniła wysyłkę książek i odpowiedź na mój list. Nic nie szkodzi. W każdym razie droga Pani odpisała, a to nas właśnie cieszy.

Doprawdy dziwi nas bardzo, że droga Pani pomimo tylu zajęć nie zapomina o nas i tyle pamiątek stale przysyła: książki, kalendarz, widokówki i inne drobiazgi, tak dla nas drogie.

Co do poczty — nie ma problemu. Pracuje tam nasza przyjaciółka pani Teresa Pulińska, która bardzo sumiennie załatwia odbiór paczek.

Te paczki ,to dla nas wielki skarb. Co za wspaniałą pracę Pani wykonuje. Na pewno zbierze Pani bardzo dużo owoców.

Ja zdałem do gimnazjum i nauka nawet nieźle mi idzie. Mam nadzieję, że nawet w polskiej pisowni się poprawię, na czym bardzo zależy mojej mamusi, a myślę że i Pani Janinie, bo tak bardzo zawsze zachęca do języka polskiego.

Muszę się pochwalić, że nauczyłem się kilka wierszy polskich i umiem zaśpiewać — Jeszcze Polska nie zginęła, Dalej Bracia, Rosła Kalina i Krakowiaka.

Jeszcze się pochwalę, że do gimnazjum przeszedłem z bardzo dobrym stopniem — 92. Staram się uczyć pilnie, bo przecież należę do "Kącika", więc muszę dać o sobie jak najlepsze świadectwo.

Prosimy bardzo o jedną choćby małą fotografię. Oj, byłaby to dla nas bardzo wielka radość. Znajomi stale się nas pytają: Czy to krewna? Czy znajoma? Kim właściwie jest ta pani Janina, że tak o mnie dba?

Kończę ten krótki liścik i obiecuję w krótkim czasie dłuższy.

Rodzice serdecznie dziękują i pozdrawiają drogą Panią.

Antoś Regmont — Virmond

***

Drogi Antosiu !

Najpierw gratuluję tobie i twoim rodzicom tak dobrych stopni. Nie ma dla rodziców lepszej nagrody za trudy i poświęcenie jak pilność w nauce. Ucz się nadal tak wytrwale, drogi Antosiu, a na pewno za kilka lat przyjedziesz do Kuryty ba na dalsze studia, jak nasz kochany Zenon Wierzbicki. Piszesz drogi Antosiu, że na pewno praca moja wyda obfity plon. Otóż, plon może nie jest jeszcze bardzo obfity, ale każdy owoc ma wagę złota. Podkreślał zawsze, że praca moja z dziećmi to najmilsza misja, jaką Pan Bóg mi łaskawie dał. Ale chwilami — przyznam się szczerze — ciężko jest samej dać rady z tą gromadką piskląt. Utrudnia pracę różnica wieku, więc są wypadki, że tracimy bardzo dobre elementy, bo nie mam możliwości z każdym porozmawiać, każdego zachęcić. A młodzież jest bardzo spragniona dobrego słowa i uśmiechu, gdy go nie otrzyma — rezygnuje. Wyobraź więc sobie radość moją z pomocy Zenona. Ten dzielny młodzieniec z Cruz Machado poświęca każdą niedzielę na nasze zbiórki, zajmuje się chłopcami. Taki jeden element nagrodzi bardzo wiele trudu.

Zdjęcie wyślę. List także, no i kilka książeczek, a ty Antosiu ucz się pilnie, byś w niedalekiej przyszłości także stał się motorkiem i dodał życia mdlejącej polskości.

***

Droga Pani Janino!

W pierwszych słowach mojego listu — Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Słyszac słowa pochwały o waszym "Kąciku", pragnę i ja napisać kilka słów. Mam lat 12 i bardzo interesuje mnie polskość. Wiem, że Polska jest daleko, ale to kraj Ojców moich, dziadów i pradziadów. Czytam bardzo wiele książek polskich, więc wiele dowiedziałem się o dziejach polskiej Ziemi.

W naszej miejscowości żyją przeważnie Polacy. Tu w Cruz Machado można wszędzie rozmówić się w polskim języku.

Chodziłem do szkoły brazylijskiej cztery lata i zyskałem świadectwo. Mój dziadzio otrzymuje gazetę "LUD". Jest to bardzo dla nas drogie i miłe pismo. Dzięki niemu dowiedziałem się o "Kąciku".

Moja mama jest urodzona w Brazylii; ma 44 lata. Mój tatuś zmarł cztery lata temu, dnia 19 czerwca 1968 roku. Tatuś także urodził się w Brazylii, w stanie Santa Catarina, miejscowości Canoinhas.

Wiem, że nie piszę dobrze ani ładnie. Proszę jednak z całego serca wybaczyć. Na tym kończę i żegnam się do następnego spotkania.

Józef Gabski — Cruz Machado

***

Drogi Józiu!

Bardzo długo czekałeś na ukazanie się twojego miłego listu w naszym "Kąciku". Wierz, drogi chłopcze, nie moja w tym wina. Dzięki Bogu korespondencja nasza powoli ale stale wzrasta, a "Kącik" — jak to bywa z każdym kącikiem — jest niezbyt wielkich rozmiarów. Mam nadzieję, że z następnym listym nie zajdzie taka zwłoka z odpowiedzią. Drogi Józiu, czy uczysz się nadal? Jeden dyplom, owszem bardzo to ładnie, ale trzeba koniecznie skończyć gimnazjum. Z twojego listu wnioskować można, że jesteś inteligentnym chłopcem, więc wypada dar Boży należycie wykorzystać, i chociaż to wymaga dużo trudu, pamiętaj, że tylko nauką zdobywa się świat.

Drogi Chłopcze, w tych dniach wyślę paczkę z pamiątkami (specjalną dla Dziadzia). Napisz wkrótce które książki najbardziej cię zainteresowały.

Pozdrawiam serdecznie twoją kochaną Mamusię. Służyć jej będę pomocą w każdej potrzebie. Niech także napisze kilka słów.

Tym kochanym listem i miłym poznaniem Józia zamykamy dzisiejszy "Kącik".

Janina M. Urban — Brigadeiro Franco, 549 — Curitiba — PR

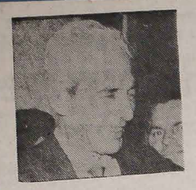

Planos de ação do Governo do Paraná

(continuação)

CRESCIMENTO

O ICM continua a ser a principal fonte de recursos do Estado e o café o produto que mais se destaca na geração desse tributo. Nos últimos três anos, o crescimento da receita tributária situou-se abaixo do crescimento dos oito anos anteriores, sendo de 3% em 1970 em relação a 1969 e de apenas 2% em 1971 em relação ao ano anterior.

A simples manutenção dos índices de crescimento apresentados pela economia no período 60/68 implicará em acentuado distanciamento em termos de participação relativa da renda estadual no total da renda do país. Da mesma forma, a renda per capita paranaense que, em 1968, correspondia a 86% da renda brasileira, em 1974 poderá corresponder a apenas 68,7% da mesma.

O crescimento do Estado nos mesmos níveis do nacional, embora mantendo a participação relativa da renda estadual no total, representará uma deteriorização da renda per capita paranaense em face da maior taxa de crescimento populacional do Estado. Dessa forma, dos 86% em 1968, declinará para 80,8% em 1974.

Assim, para que o Estado possa manter sua posição relativa na renda do país, admitindo de antemão um desgaste na renda per capita, deverá perseguir o objetivo de crescer a taxas iguais às nacionais. A eliminação da diferença que separa a renda per capita paranaense da brasileira até 1974, obrigaria a um crescimento à taxa de 12,9% ao ano.

OBJETIVOS

A simples manutenção da tendência observada no último decênio representará, na realidade, uma perda relativa, tanto em termos de participação da renda paranaense na renda global brasileira, como em termos de renda per capita.

O Paraná deverá fazer um grande esforço para crescer rápida e significativamente, consubstanciado em cinco objetivos:

1. elevar ao máximo a eficiência do sistema Governo/ /iniciativa privada;
2. a integração política do Paraná no esforço de elevar o país à condição de país desenvolvido, no prazo de uma geração, expresso no PND;
3. fazer crescer a economia a taxas que permitam reduzir, a médio prazo, e eliminar, a longo prazo, a diferença que separa a renda per capita paranaense da brasileira;
4. crescer a taxas que permitam o reforço, a longo prazo, da posição relativa do Paraná na renda do país; e
5. a consolidação do polo agro-industrial paranaense.

A ESTRATÉGIA

Governar é adotar e indicar caminhos que conduzam ao aumento do bem-estar da população. A partir deste princípio, o Governo do Estado fixou como estratégias básicas: ampliar os programas de fomento das atividades produtivas, concentrando recursos em atividades de alta ponderação e dinamismo; prosseguimento e ampliação dos programas de infra-estrutura econômica e social; e a obtenção de novos recursos de financiamento e redistribuição de encargos.

Nos três setores da economia, ela como se desenvolverá esta estratégia:

Setor Primário — O Governo concentrará seus esforços em apoiar um grupo de produtos de alta ponderação na geração da renda, especialmente o café, que apresentam condições de dinamismo, e incentivará a introdução e expansão de culturas que atendam a critérios de economicidade.

Setor Secundário — A estratégia se orientará no sentido de aumentar sua participação na renda interna, através da ampliação e modernização do parque industrial, de modo a oferecer resposta ao acréscimo da produção no setor agrícola, à ativação das vantagens existentes no Estado para diversos ramos industriais; e a efetiva exploração dos recursos minerais.

Setor Terciário — Será incentivado, dentro dos limites da ação do Governo do Estado, como indispensável à expansão dos demais, através da ampliação dos serviços que são acelerada por ele prestados e do aperfeiçoamento da infraestrutura econômica. O aperfeiçoamento do sistema de comercialização, inclusive com vistas aos mercados internacionais, é ponto essencial na estratégia preconizada.

O grande programa governamental no setor é representado pela efetiva implantação do Corredor de Transportes do Paraná, envolvendo investimentos em infraestrutura viária, portuária, de armazenagem e ensilagem.

A estratégia global de desenvolvimento exige um grande volume de recursos a serem aplicados, tanto pelo setor público como pelo privado. A política do Estado na área de apoio ao setor privado se constituirá em propulsora da economia, através da ação dos componentes do sistema financeiro oficial. Ainda na área financeira, o atendimento às necessidades de investimento do setor público obedecerá a um equacionamento, com base numa ação integrada entre o Estado, Municípios e a União. Por não dispor de recursos suficientes para atender satisfatòriamente às necessidades de serviços públicos decorrentes do crescimento de sua economia, o Estado desenvolverá uma busca agressiva de novas fontes.

A política fiscal objetivará a melhoria dos índices de arrecadação estadual, o aprimoramento da legislação e do aparelho fisco-arrecadador, eliminando a desigualdade entre contribuintes, causada por procedimentos ilícitos com a sonegação de impostos. O Governo incentivará, de outro lado, a criação de oportunidades para que os incentivos fiscais oferecidos pelo Governo Federal aos contribuintes do Paraná possam ser utilizados em empreendimentos localizados no Estado, nas áreas de turismo e reflorestamento.

Na área administrativa, o Governo considera de extrema urgência a adequação dos padrões administrativos vigentes às normas estabelecidas pelo Decreto-lei 200. O planejamento das atividades públicas se fará em todos os níveis e se constituirá em processo integrado e sistemático, devendo, para tanto, ser implantado o Sistema Estadual de Planejamento. O Governo adota, ainda, o princípio de ampla descentralização da execução de seus serviços.

A política social do Governo é ampliar a oferta de serviços essenciais, de modo a melhorar o padrão de vida da população. Porém, a responsabilidade deles decorrentes não pode nem deve caber só ao Governo do Estado.

No que concerne à política de desenvolvimento regional e urbano coerente com seus propósitos de integrar o Paraná no esforço nacional de desenvolvimento, o Governo considera de fundamental importância a compatibilização de suas iniciativas com as de caráter regional e nacional.

Aspectos da imigração e colonização polonesa no Brasil e no R. G. do Sul

Engº Edmundo Gardolinski

POLÍTICA IMIGRATÓRIA BRASILEIRA

(continuação)

"Lamentàvelmente, o próprio Governo subestimou os efeitos da propaganda, e os resultados foram verdadeiramente fatais para multos imigrantes. Os barracões da Ilha das Flores, no Rio, e, posteriormente, as instalações improvisadas nos Estados de São Paulo, Paraná, Santa Catarina e até Rio Grande do Sul, ficaram repletos de pessoas de todas as idades.

A situação tornou-se muito séria, enquanto o Governo não conseguiu dominar a marcha dos acontecimentos. Os mais fracos, principalmente as crianças, sucumbiram em massa. Era pràticamente impossível atender aos pedidos de localização no Paraná, pois, a maioria desejava radicar-se naquele Estado. O Governo envidou, então, todos os esforços para disseminar os imigrantes. Dai resultaram pequenos núcleos nos Estados do Espírito Santo e São Paulo, Minas Gerais e até Mato Grosso.

O maior contingente, entretanto, foi localizado no Rio Grande do Sul, e depois, no Paraná.

Este curto período da "febre imigratória", que durou entre 1890 e 1894, trouxe nada menos de 63.500 colonos poloneses, o que representava, na época, um número realmente apreciável. Por esta razão chamavam ao Brasil de "Nova Polônia" (Nowa Polska).

O nosso Estado recebeu deste contingente, 27.000 emigrantes, enquanto São Paulo acolhia 13.500, o Paraná 12.500, Santa Catarina 5.000 e, finalmente, os outros Estados, em conjunto, cerca de 5.000".

Deste modo, o Rio Grande do Sul recebeu uma corrente imigratória indireta, ou seja, através dos Estados do Espirito Santo e da Bahia, e outra vinda diretamente. Foi então, que os colonos foram localizados em Alfredo Chaves, Antônio Prado, São Marcos (600 famílias), Santo Antônio da Patrulha (200 famílias), São Luiz da Casca (Município de Guaporé), Santa Tereza e Ernesto Alves (Município de Bento Gonçalves), e ainda em 1890, foram localizadas, no Município de Encruzilhada do Sul, as importantes colônias polonesas de São Feliciano (com 600 famílias), Mariana Pimentel (300 famílias) e Barão do Triunfo (100 famílias), Jaguari (100 famílias), Ijuí (600 famílias) e Guarani das Missões, no Município de São Luiz Gonzaga, com 9.500 famílias! A Capital do Estado, conseguiu radicar, também, na oportunidade, cerca de 2.500 famílias.

Esta verdadeira onda imigratória teria continuado, não sobreviesse o movimento federalista (1892-1895) que, tendo atingido os estados meridionais, estancou a propaganda na Europa, principalmente na Polônia. Em 1895 diminuiu consideravelmente o movimento imigratório, e, no dizer do saudoso historiador Pe. Balduino Rambo, "...A revolução federalista causou enormes danos à Colônia, menos em vidas do que em bens e substância moral..., infligiu severos danos morais aos colonos, introduzindo, pela primeira vez, a exacerbação das paixões políticas e a cisão interna. Além disso, as violências das "degoladores" criaram uma profunda aversão contra a "gente do campo", que veio retardar a plena integração nacional".

Esta é, em largas pinceladas, uma ampla visão do panorama político-imigratório em fins do século XIX. Não vamos entrar em detalhes da situação existente na Europa, notadamente nos territórios da Polônia, ocupados pelas potências vizinhas, isto é, Russia, Prússia e Áustria, que tendo partilhado e subjugado o heróico povo durante mais de cem anos, criaram situações terríveis de sobrevivência.

Todos sabem que havia "falta de terras para as novas gerações, ausência de adequada legislação agrária, o êxodo rural para os centros industriais, e principalmente, perseguições políticas e religiosas". Não vamos descrever, também, a odisséia da viagem encetada pelo imigrante através dos territórios ocupados, até os portos, em geral Bremen, na Alemanha, e, depois, de navios, até os portos nacionais, o seu desconforto, a má alimentação, as doenças, a miséria vivida através das hospedarias e barracões até chegar, finalmente, à "terra prometida", pois, isto já foi feito muitas vezes, inclusive em versos, num livro magistral intitulado "Pan Balcer w Brazylji", de autoria da Poetisa Maria Konopnicka. Além disso, ainda está na mente dos nossos homenageados, ou dos seus descendentes.

O período seguinte, digno de menção, é compreendido entre os anos de 1895 até 1900. Nesta época, desembarcaram levas de colonos provenientes da parte central e oriental da Polônia. Foi então que apareceram, pela primeira vez, os rutenos. Na região Oriental, ou seja, nas fronteiras com a Rússia, os rutenos estão misturados com a população genuinamente polonesa, porém, formam um grupo étnico à parte. Na verdade existem, aí, dois grupos distintos falando, entretanto, dialetos muito semelhantes: rutenos brancos (bialorusinii), e russos (Rusini) chamados ucranianos.

No período que estamos mencionando, estes dois grupos forneceram um apreciável contingente imigratório, composto de 17.500 pessoas, enquanto vieram sòmente 6.600 poloneses. Todos destinaram-se, na sua maioria, para o Estado do Paraná, onde fundaram uma florescente colônia. É digno de registro também que, nesta época, entre a imigração polonesa, surgem em número considerável diversos intelectuais e muitos representantes de profissões liberais, além de assistentes sociais, professores, comerciantes e outros.

(continua)

FESTA da Juventude

"A Juventude não é como a primavera, bela, fascinante, promissora, taumaturga, bendita?" Com êste elogio, os organizadores iniciam o seu convite à festa que terá lugar em Tomás Coelho, domingo, dia 2 de julho próximo vindouro.

O Padre Wendelin Swierczek, vigário de Tomás Coelho e promotor da Festa explicou que o grupo de jovens de Tomás Coelho, desta vez quer realizar uma festa cívico-religiosa antecipadamente, uma vez que em setembro deverá unir-se a todos os brasileiros, sintonizando as comemorações do Sesquicentenário da Independência. Frisou o padre Wendelin que os jovens de Tomás Coelho trabalham assiduamente pela Integração de todos brasileiros proclamando sua esclarecida fé no Deus sempre vivo e acreditam na Santa Igreja, o inesgotável viveiro de heróis e idéias sempre novas. Querem ser o risonho futuro do Céu e da Terra a exemplo do imortal Tiradentes. É esta a razão da promoção da Festa.

Haverá celebração de Missas às 8 e 10 horas com participação da Comunidade de Tomás Coelho. Evidentemente, não oportunidades, não faltará a animação e tradicional movimentação de barraquinhas para satisfação do paladar, "tudo no airoso clima de harmonia, otimismo e confiança", ressaltou o padre Wendelin.

Nós vamos

A mentalidade moderna está totalmente impregnada pelo racionalismo científico, pelo relativismo, pelo materialismo e uma série de filosofias que fascinam a juventude. O agnosticismo, indiferentismo, ateismo, pessimismo criam problemas de larga envergadura ao desenvolvimento teológico e empecilhos à livre proclamação do Evangelho.

Cientes deste clima reinante, um grupo de jovens, estudantes de teologia da Congregação dos Padres Vicentinos, iniciaram a marcha decisiva para o sacerdócio. José Herek, Geraldo Kornatzki, Luís Carlos Meger, José Orlowski, Eusébio Spisla, Estanislau Bilinowski e Darci Cracco receberam as ordens menores, dia 23 p.p., na Igreja São Vicente de Paulo, em Curitiba, conferidas por D. Pedro Fedalto, Arcebispo Metropolitano de Curitiba.

Alunos do terceiro ano de teologia os estudantes, completamente integrados na ação pastoral da Arquidiocese e à Comunidade dos Padres Vicentinos, deverão receber ordenação sacerdotal em meados de 1973.

Interpelado sobre o propósito final, um dos estudantes, interpretando os sentimentos do grupo, disse: "nós vamos chegar até lá". Avante e parabéns.

Esporte em Revista

TAÇA INDEPENDÊNCIA — Quartas finais: Argentina x França 0x0; Paraguai x Bolívia 6x1; Iugoslavia x Peru 2x1; Portugal x Irlanda 2x1; África x Colombia 3x0; Chile x Alemanha 2x1. Para as semi-finais classificaram-se: Argentina, Portugal e Iugoslavia.

A fase semi-final será disputada entre as seguintes seleções:

GRUPO IV:

Dia 28 — na Guanabara: Brasil x Checoslovaquia.
Dia 29 — Em Minas Gerais: Escócia x Iugoslavia.
Dia 2 de julho — Em São Paulo: Brasil x Iugoslavia.
Dia 2 de julho — Em P. Alegre: Escócia x Checoslovaquia.
Dia 6 de julho — Na Guanabara: Brasil x Escócia.
Dia 6 de julho — Em S. Paulo: Checoslovaquia x Iugoslavia.

GRUPO V:

Dia 29 — Em S. Paulo: Rússia x Uruguai.
Dia 29 — Na Guanabara: Portugal x Argentina.
Dia 2 de agosto — Na Guanabara: Uruguai x Portugal.
Dia 2 de agosto — Em Minas Gerais: Rússia x Argentina.
Dia 6 de agosto — Em Minas Gerais: Rússia x Portugal.
Dia 6 de agosto — Em Porto Alegre: Uruguai x Argentina.

De cada grupo serão classificadas duas seleções para disputarem a final da Taça Independência.

JOGOS AMISTOSOS — Atlético x Botafogo (Rio) 2x0. São Paulo x Umuarama 2x0; Ponte Preta x Iguaçu 2x0; Santos x Indonésia 3x2.

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 5 LIPCA (julho) — 1972 — Nr 3277 — (27/72)

Kampania o kawę w Paranie

Sekretarz Skarbu stanu Parany — Mauricio Schulmann na konferencji odbytej przez Radę Stanową oświadczył, że rząd parański walczy o zwiększenie produkcji kawy w stanie, który kilka lat temu zajmował na tym sektorze pierwsze miejsce w Brazylii. Niestety, przyszły potem nadprodukcja kawy albo też silne mrozy które podkopały finanse producentów kawy. By ratować sytuację w północnej Paranie, przerzucono się pod egidą rządu federalnego na uprawę innych płodów rolnych.

Jednakże kawa pozostała nadal najmocniejszym atutem finansowym stanu zwłaszcza jeśli chodzi o eksport za granicę. Pomimo wykarczowania kilkadziesiąt milionów krzaków kawy w Paranie (fazendy przestarzałe produkujące mało), rząd parański pragnie odnowić uprawę kawy, która przynosi skarbowi stanowemu 20% ogólnego dochodu. Chodzi tu o dwa problemy: o finansowanie sadzenia nowych nasion kawy lepszego gatunku, względnie odnowienie fazend kawowych już istniejących oraz o walkę ze rdzą kawową, która praktycznie nawiedziła wszystkie stany Brazylii.

Sekretarz Schulmann podkreślił, że Bank Parany jest upoważniony przez Brazylijski Instytut Kawy do finansowania nowych fazend kawy na równi z Bankiem Brazylijskim. W ostatnich miesiącach Bank Parański otrzymał prośby o pożyczki, by posadzić 40 milionów nowych krzaków kawowych. Tymczasem, by gwarantować dobry stan ekonomii Parany należy w ciągu najbliższych trzech lat posadzić około 300 milionów krzaków kawowych.

Odnośnie kampanii przeciw zarazie kawy, która pojawiła się w Goiás, Minas i São Paulo i zagraża fazendom północnej Parany — Sekretarz Rolnictwa Roulien Basaglia nadmienił, że IBC dotąd nie posiada 100-procentowych środków do zwalczania tej zarazy. Z drugiej jednak strony, Sekretariat Rolnictwa Parany ma wystarczającą liczbę techników kompetentnych, którzy gotowi są udzielić praktycznych porad, jak walczyć z zarazą kawy (rdzą).

Watykan uznaje granice Odra-Nysa

Papież Paweł VI uznał dnia 1 czerwca br. oficjalnie obecne granice Polski na Odrze i Nysie, opierając się na ratyfikacji Traktatu NRF — PRL. Jak wiadomo, Ziemie Odzyskane od II wojny światowej nie miały biskupów-ordynariuszy, lecz jedynie administratorów apostolskich. Pomimo usiłowań i presji rządu PRL na Watykan, by utworzył diecezje oraz mianował ordynariuszy na Ziemiach Odzyskanych, Papież odkładał swą decyzję aż do uznania zachodnich granic Polski przez Niemcy Federalne.

Gdy to się stało, Watykan miał podstawę prawną, by wreszcie zadośćuczynić żądaniom polskich władz rządowych i kościelnych. W wyniku powyższego, Ojciec św. utworzył w Polsce 4 nowe diecezje: **Opole,** odłączając część terytorium od archidiecezji Wrocławskiej, **Gorzów,** — diecezję powstałą również z zabranych obszarów archidiecezji Wrocławia, **Szczecin** oraz **Kołobrzeg** — pochodzące z dawnych obszarów archidiecezji Berlina. Ponadto diecezja Gdańsk wcielona została do archidiecezji Gnieźnieńskiej, której głową jest ks. kardynał Wyszyński.

Przedstawiciel Watykanu Federico Alessandrini wyjaśnił, że uznanie zachodniej granicy Polski na Odrze i Nysie może się przyczynić do nawiązania stosunków dyplomatycznych między Watykanem a Polską Ludową, a równocześnie ułatwić Papieżowi złożenie wizyty Episkopatowi Polski. Natomiast sekretarz Episkopatu Polskiego — biskup Franciszek Goszczyński podkreślił wielkie znaczenie powyższego aktu Papieża dla duszpasterstwa na Ziemiach Odzyskanych, na których żyje ponad 8 milionów Polaków, jak również dla położenia kresu wszelkim dotychczasowym wątpliwościom odnośnie ważności granicy na Odrze i Nysie.

PERON PRZECIW — LANUSSE —

Eks-dyktator Argentyny — Juan Domingos Peron, będąc kandydatem partii peronistów na prezydenta państwa w wyborach wyznaczonych na przyszły rok, czuje się zwyż pewny swej pozycji. Dał on ten temu wyraz w wywiadzie udzielonym dziennikowi włoskiemu "L'Espresso" w którym grozi armii argentyńskiej, że jeżeli ona nie zgodzi się na jego kandydaturę, pozostanie całkowicie na uboczu podczas jego rządów.

Wyższi dowódcy 3 broni armii argentyńskiej mają jednak słuszne powody, by nie godzić się na kandydaturę Perona, pamiętając dobrze jego katastrofalne rządy w ciągu 11 lat, podczas których Argentyna uważana za najbogatszy kraj Ameryki Łacińskiej — doznała krachu ekonomicznego z którego do dnia dzisiejszego nie może wyjść. Istnieje więc uzasadniona obawa generałów, że rządy dyktatorskie Perona mogą się powtórzyć, pomimo tego, że liczy on obecnie 78 lat.

Prezydent Argentyny — gen. Lanusse pragnie zdemokratyzować życie polityczne w kraju, a równocześnie przywrócić spokój w państwie zakłócany periodycznie przez skrajne elementy peronistów. W tym celu chce on skończyć z 6-letnimi rządami wojskowymi i oddać rządy w ręce cywilne. Z tego faktu korzysta Peron i jego partia, która obrała go swym kandydatem na prezydenta, a Najwyższy Trybunał Wyborczy Argentyny uznał tę kandydaturę.

Peron został odsunięty od władzy 11 lat temu przez siły zbrojne, a obecny prezydent Lanusse przebywał w więzieniu przez cztery lata właśnie na rozkaz Perona. Czy nie jest to ironią losu otwierać wolny wstęp Peronowi do władzy, by powtórzyły się w kraju korupcja, prywata, partyjnictwo a może i ponowna dyktatura? Już teraz Peron grozi, że jeśli Lanusse nie ogłosi ścisłej daty wyborców i nie da gwarancji wolnym wyborom, on — Peron wywoła prawdziwą wojnę domową w Argentynie. Stąd obawy generałów odnośnie kandydatury Perona są więcej jak uzasadnione.

Rozgrywki o Puchar Niepodległości (Mini-Copa) mają się ku końcowi. Osiem jedenastek państwowych znalazło się w półfinale: Brazylia, Portugalia, ZSRR, Szkocja, Jugosławia, Argentyna, Czechosłowacja i Urugwaj. Największe szanse do wejścia do finałów mają reprezentacje Brazylii, Portugalii, Czechosłowacji i Argentyny. Jedenastka Brazylii zagrała słabo w meczu z Czechosłowacją i ją. Brak Pelé dał się bardzo odczuć. Natomiast w spotkaniu z Jugosławią Brazylijczycy zagrali lepiej dzięki młodemu napastnikowi Leivinha. Na zdjęciu od lewej: Jairzinho, Rivelino, Paulo Cesar, Gerson i Tostão.

Chrystus na Corcovado w nowym oświetleniu

Statua Chrystusa na Corcovado w Rio de Janeiro, jedna z największych atrakcji dla turystów, otrzymała nowe oświetlenie w formie 44-ech reflektorów. Inauguracji nowego oświetlenia dokonał arcybiskup rioski kardynał D. Eugenio Sales. Oprócz nowych reflektorów Prefektura Guanabary odnowiła balustradę wokół figury Chrystusa, jak również istniejącą tam kapliczkę.

Nowego oświetlenia Corcovado dokonała firma General Electric umieszczając reflektory 5 razy silniejsze aniżeli poprzednie, instalowane 12 października 1931 r., czyli w dniu inauguracji pomnika. Sekretariat Turystyki Guanabary czyni wysiłki, by przeprowadzić inne ulepszenie na Corcovado jak np. poprawić piedestał Statuy Chrystusa, odnowić schody i drogę wiodące do figury itp.

Sama postać Chrystusa również wymaga odnowy, brak bowiem 3 palców w prawej ręce, palce u lewej ręki są również znacznie uszkodzone przez deszcze, słońce i wilgoć. Sekretarz Turystyki — Ruj Pereira da Silva przyrzekł dokonać koniecznych reparacji, a przede wszystkim doprowadzić do porządku kapliczkę istniejącą w postumencie pomnika, tak, by co niedzielę można było odprawić mszę św. dla turystów.

Dotychczasowe ulepszenia przy pomniku Chrystusa wiącznie z nowymi reflektorami kosztowały ponad 400 tys. kruzeirów. Nowością będzie obecność czterech policjantów znających języki obce, by udzielić turystom szczegółowych informacji. Z krajowych turystów najwięcej jest Paulistańczyków. Skarżą się oni, że ceny w pobliskiej restauracji jak również pamiątek z Corcovado są zbyt wysokie.

MCGOVERN w opinii republikanów

Ogólna opinia członków partii republikańskiej (rządowej) odnośnie kandydata demokratów McGovern jest ta, że spośród wszystkich kandydatów tej partii on właśnie wydaje się najmniej groźny dla prezydenta Nixona. Republikanie mieliby poważną obawę, czy Nixonowi udałoby się łatwo zwyciężyć Humphreya czy Muskiego, ponieważ ci dwaj zaliczają się do centrum czyli do kandydatów umiarkowanych.

Program wyborczy McGovern'a — zdaniem republikanów — jest zbyt ogólnikowy i zbyt radykalny, by zadowolić większość opinii publicznej kraju. Te minusy wykorzystują republikanie w swej kampanii za Nixonem, a przeciw McGovern, jakkolwiek unikają roztropnie bezpośredniej napaści na osobę kandydata demokratów. Słabymi stronami McGovern'a mają być takie zagadnienia jak np.: uznanie poronień za legalne; udzielenie amnestii młodzieżcom, którzy w ten czy inny sposób wywinęli się od służby wojskowej w Wietnamie; nie karać zbyt ostro narkomanów: zmniejszyć budżet na wojsko o jedną trzecią czyli o 30 miliardów dolarów; zmniejszyć podatki dla biedniejszych obywateli, a podnieść je dla bogatych.

Wszystkie powyższe punkty programu McGovern'a można łatwo zbić — tak twierdzą republikanie — przede wszystkim dlatego, że są zbytnio liberalne i skrajne. Nie brak jednak wśród nich głosów ostrzegawczych, by nie lekceważyć kandydata demokratów, który wbrew przewidywaniom zdobył pierwsze miejsce w prawyborach partii demokratycznej. Ma on za sobą poparcie zubożałych białych, Murzynów, Meksykańczyków, licznych zwolenników wśród mieszkańców z Porto Rico i klasy robotniczej, nie mówiąc już od 12 milionach młodych wyborców między 18 a 20-letnich, którzy będą głosować po raz pierwszy.

Nie jest także tajemnicą, że za McGovern stoją liczni dziennikarze, spikerzy radiowi, publicyści i intelektualiści, którzy wykorzystują wszelką okazję, by przedstawić go w jak najlepszym świetle przed opinią publiczną USA.

W KALEJDOSKOPIE

◆ **WASZYNGTON — Sąd Najwyższy USA 5 głosami przeciw 4 zniósł karę śmierci w Stanach Zjednoczonych. W konsekwencji tegoż postanowienia, 580 osób skazanych na śmierć w różnych stanach Ameryki uniknie egzekucji.**

◆ S. PAULO — Według oficjalnej statystyki, rocznie ginie w Brazylii w wypadkach samochodowych 2.386 osób, a liczba rannych wynosi 22.870 osób. Większość wypadków spowodowana jest brakiem roztropności i poczucia odpowiedzialności kierowców, a nie rzadko zbytnim zaglądaniem do kieliszka.

◆ **CAMPINAS — By podnieść jakość jedwabiu produkowanego w Brazylii, Instytut Zootechniczny w Campinas użyje metody japońskiej, dzięki której otrzymuje się nici jedwabiu o wielkiej perfekcji. Dwóch techników tego Instytutu odbyło 2 miesięczny kurs w Japonii.**

◆ WARSZAWA — Władze PRL postanowiły uciec się do drastycznych środków, by skończyć z pijaństwem w kraju. Oficjalnie podaje się, że liczba nałogowych alkoholików wynosi 1,5 miliona. W każdym województwie powstaną kliniki dla rehabilitacji osób oddanych nałogowemu pijaństwu.

◆ **BRASILIA — Prezydent państwa Médici oświadczył ostatnio w sposób dobitny, że poparcie ze strony armii, całego narodu oraz silnej partii stanowi najlepszą gwarancję dla utrzymania dobrych rządów w kraju. Z kół rządowych pochodzi także wiadomość, że wybory listopadowe nie będą odroczone.**

◆ HANOI — Bombowce amerykańskie zniszczyły niedawno największą i jedyną hutę w Północnym Wietnamie, a równocześnie zrównały z ziemią centralę termoelektryczną która dostarczała energii elektrycznej dla wspomnianej huty.

◆ **RIO — Brazylijski Bank oraz różne firmy paulistańskie udzieliły dla Chile kredytu w sumie 40 milionów dolarów na zakupienie w Brazylii artykułów żywnościowych zwłaszcza mięsa, różnych surowców oraz zamiennych części dla samochodów.**

◆ RECIFE — SUDENE czyli Superintendencja Rozwoju Nordeste straciła 400 techników w ciągu ostatnich 4 lat, ponieważ pensje ich były nie wystarczające. Otrzymywali oni najwyżej 3 tys. kruzeirów, podczas gdy przechodząc do przemysłu — pobierają najmniej 5 - 8 tys. kruzeirów.

◆ **WASZYNGTON — Udzielając wywiadu prasie w telewizji, prezydent Nixon oświadczył, że ofensywa komunistów w Wietnamie została wstrzymana, a oddziały Południowego Wietnamu przeszły do kontr-ofensywy. USA nie mogą dozwolić, nadmienił Nixon, by w Saigonie powstał rząd komunistyczny.**

◆ BRASILIA — Prezydent Médici podpisał dekret włączające cztery nowe Municypia z Bahia do systemu bezpieczeństwa narodowego. Odtąd 87 municypiów w całej Brazylii objęte są tym systemem, czyli że prefekci i administracja ich zależni są bezpośrednio od rządu federalnego.

◆ **BUENOS AIRES — Najwyższy Trybunał Wyborczy Argentyny uznał eks-dyktatora Juan Perona za oficjalnego kandydata partii peronistów na prezydenta państwa w wyborach które odbędą się na przyszły rok. Kandydatura Perona nie podoba się naczelnemu dowództwu armii argentyńskiej.**

◆ MOSKWA — Pomimo czujności sowieckiej tajnej policji KGB, ukazał się 25 nr "Kroniki aktualnych wypadków" wydany na powielaczu i przynoszący najważniejsze wiadomości z zagranicy i z ZSRR. M. in. pisze prosto z mostu o pogwałceniu praw obywatelskich przez reżim sowiecki.

◆ **RZYM — Nowy gabinet włoski złożony z elementów chrześcijańskiej demokracji, socjalnej demokracji i liberałów kierowany jest obecnie przez premiera Giulio Andreotti. W najbliższych dniach Andreotti przedstawi parlamentowi nowy program rządu.**

◆ ST. LOUIS — W stolicy stanu Missouri pokazano model nowego myśliwca - bombowca "F-15", rozwijającego szybkość 2,5 razy większej od szybkości głosu. Każdy myśliwiec tego typu kosztować będzie 10,5 mln. dolarów i stawi on zwycięsko czoło sowieckim myśliwcom "Mig-23".

◆ **BRASILIA — Minister Transportu Mário Andreazza przedstawił ostatnio plan rządowy budowy nowych szos które zaliczą się do tzw. systemu integracji politycznej i administracyjnej kraju, jak np. szosy między stolicą Brasilia a stanami Mato Grosso, Goiás, S. Salvador i S. Paulo.**

◆ WIEDEŃ — Podczas XII Międzynarodowego Kongresu Socjalistycznego kanclerz NRF Willy Brandt bronił tezy sojuszu Europy ze Stanami Zjednoczonymi, jako gwarancji obecnych granic między Zachodem a Wschodem.